

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, január 15.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelők: Az erkölcsök pusztulása.
A harmadik egyetem.
Az aradi kereskedők szabad liceuma.
A lippei 48-as párt alakulása.
Kis hölgyek a parlamentben.
A februári esküdtbírák.
A Lloyd-társulat palotája.
Flume vagy Vásárhely?
A bohém korcsma.
Polónyi kegyelmet kér.
Tárca: Az arany gallér. Irta: Zsedényi Aladár.
Csarnok: Párisi játékbarlangok. Irta: Fehér Tamás.

Az erkölcsök pusztulása.

Arad, január 14

Mondhatod a felebarátodról, hogy uzorás. Mondhatod róla, hogy kosaras asszony. Sőt azt is, hogy kivándorlási vígő. Ha a felebarátod, akit emigyen felmagasztalsz, igazságügyminiszter, eme csekély gyalázkodás, hidd el, nem őli meg. Mert Magyarországon nem gyaláznak az efféle káromolások. Tudja ezt mindenki, aki méltóságos állásba jutott. A kiváltságos állapotú officiumok atmoszférája pillét fagyaszt a lelkiismeretre és vastag bőrt az ábrázatra, mint a forralt tejre a hideg levegő. Nálunk az se baj, ha azt mondják valakiről, hogy ismeretlen. A felelős nagy állások útján nem akadály az ismeretlenség. Államtitkárokul pl. csak ismeretlen embereket választ a mostani kormány. Am ha a miniszterről azt mondják: *ezt az urat ismerem*, akkor ez a beszéd őli, gyilkol, bélyegez. Az ördög tudja, miért? De ugy látszik, ná-

lunk kimondhatatlan nagy szégyent sejtet az ilyen beszéd s a miniszternek úgy jó, ha nem ismerik.

Eme fonás oka nem tudható és nem tudható az sem, hogy miért nagyobb szégyen, ha egy ember ismeri az igazságügyminisztert, mint mikor millió ember ismeri. Mert hiszen, hogy kiféle-miféle a nemzeti kormány pecsétőre, azt ország-világ tudta. Magyarországon, ahol nem divat a könyvolvasás, csak egyetlen egy nyitott könyv van és ez az igazságügyminiszter lélektana. Megolvasta ezt minden magyar ember és annyi hozzá a magyarázó jegyzet, hogy külön bibliotéka telnek belőle. És lám, hogy millió ember *ilyennek* ismerte az igazságügyminisztert, az nem ártott meg neki. De mert hogy most egy ember mondta, hát most már viharok dagasztják, amely hogy elsöpri, mindenki bizton várja.

Hát lehetetlen ezen meg nem ütközni. Miért van Magyarországon egy ember szavának nagyobb ereje, mint milliónak? Lehetetlen meg nem ismerni ebben is a magyar közfelfogásnak egy fölötté kóros jelenségét. Mert a Polónyi-Halmos eset nem egyedülvaló. A közhit erőlen azokkal szemben, akik vele dacolni mernek. A tömeg ítélete nem jogerős, amíg az elitét vakmerően védi a bitorolt tekintélyt. Szabad járását, szabad emelkedését senki sem háborítja. Mert ezer ember, vagy millió ember rosszalása mögött a közerkölcs géniusza kötözgeti törött szárnyát. A közerkölcsöt megvédeni nem uridolog. A közerkölcs éljen, ahogy tud.

De mikor a millió emberből kiválik egy és ez az egy lép a milliók gondolatában régen stigmatizált elé, akkor mindjárt fordul a milliók eszejárása is. És millió ember követeli, hogy ennek az egy embernek a vádjával szemben mulhatatlanul tisztázza magát. Ha nem teszi, akkor el van veszve, akkor erkölcsi halott meg efféle. Miért? Hát egyszerűen azért, mert millió ember vádjait, gyanúsításait, vagy rágalmaikat lefegyverezni erkölcsi kötelesség csupán, de egy emberrel szembe szállni, az már *lovagias* kötelesség. Nálunk pedig a lovagias kötelesség előbbrevaló, mint az, amit az erkölcs követel.

Bizony, bizony szomorú tünetek ezek. Az erkölcsök pusztulásának szomorú tünetei. Mert az olyan ország, ahol a lovagias ostoba chimériái döntőbb hatással vannak az emberi gondolkodásra, mint a morál, ott irtóztató nagy a lelki dolgokban a pusztulás.

Ha nem Magyarország igazságügyminiszteréről lenne szó, ha ő benne nem kellene megvédeni az igazságügy tekintélyét, akkor bizony nagy kedvünk lenne azt mondani, hogy rá se hederítsen arra, amit Halmos János mondott. Mert a magyar törvények őre nem tévesztheti össze a törvényekkel körülbástyázott erkölcsöt a középkori levegőtől megüresedett lovagias érzékenységből védekezni akkor, mikor erkölcsi érzékenysége erre már régebben nem sarkalta.

Amde a közfelfogás kegyetlen követelése elől kitérnie éppen neki nem szabad.

Az arany gallér.

— *A garnizon titkaiból.* —

Irta: Zsedényi Aladár.

A gyenge nem szemébe kacag a vasakarát, a fegyelemnek, törvénynek. Tudja, érzi, hogy ő az ur mindenek felett. Pikáns sikátorokat tör a katonai szolgálat acélbástyáin, hogy az, akit szíve vonz, keresztüljuthasson rajta épségben, bántalom nélkül. Csóka őrnagy beszélte egyszer, hogy egy csinos kapitányné mikép eszelte ki, hogy férje hamarosan az aranygallérhoz jusson. Ismerte a legjobb metszésű őbester, a fess T... y ezredes gyengéit. Egy titokzatosan megvilágított boudoirban elért sikere után paradicsomi élet ütött tanyát az ezredben. Szinte leolvasták az ábrázatáról alantais ilyenkor a biblia biztató szavát: *„Kérjétek és megadatik néktek!”* A szép kapitányné tehát megkérte, mikor legjobb kedvében volt a snájdig ezredes, hogy látogassa meg vacsora után. Egy csésze tea mellett, valami alázatos előterjesztése volna.

— Vacsora után, tea mellett gondolja nagyságos asszonyom?

— No, igen. Válaszolt sokat ígérően, mosolyogva a kapitányné. A dolog annyira fontos, hogy négy szemközt szeretném elintézni.

Az ezredes az elérhetetlen menyországot

látta maga előtt. Minden idegszála bizsergett. Majd egy kérdést kockáztatott meg:

— Ha méltóztatik megengedni, nagyságos asszonyom, egy kissé indiszkrét leszek. Gondoskodott ugyanis a férjéről, nem fog ő zavarni bennünket?

— Én gondoskodom róla? Hisz maga a parancsnok!

— Ja, ja! Csakhogy most már késő, a szolgálatba való vezénylés a mai napra már megtörtént.

A kapitányné nem állhatta meg, hogy egy nagyot ne nevéssen az ezredes aggodalma felett. De azonnal segítségére is sietett.

— Ugyan, ugyan, kedves őbesterünk. Hát a riadó mire való?

— Hopp! Igaz, a riadó! Helyes. Ugyis annyit boszankodom, hogy a nőtlen urak s hse vacsoráznak a tiszt étkezdében. Magamra hagynak, mint a bezárt rabot. Megmutatom nekik, hogy ma egyáltalában nem fognak vacsorázni. Lőjjeli gyakorlatot rendelék el.

A késő délutáni órákban szanaszét ugratta az ezredes a naposokat és az ügyeleteseket. Erdekes volt látni, amiut a Nádor utcán korzózó tiszteket egy-egy honvédbaka állítja meg és csendben közli velők a rendkívüli parancsot. Este hét órakor pedig a dobosok és a kürtösök — nem pedig a „dobosok és a kürtösök.” mint ahogy őket Gaudernak generális egy gya-

korlat alkalmával elkeresztelte — kórusban futták a riadót. Erre a jelre természetesen minden épkézláb honvédnek a laktanyába kell rohanni.

Fél nyolckor az ezredet izgatottan és dobogó szívvel vezette ki Amor barátja a kaszárnya kapuján. A zene szólt, a fiúk peckesen lépkedtek. A város végén rövid pihenőt rendelt el az ezredes, hogy azok a tiszt urak, akik még nem vacsoráztak, a közeli korcsmában étellel láthassák el magukat. Ugyan melyik is vacsorázott volna hat órakor. Keresték valamennyien a közeli korcsmát. Végre felfedeztek egy, az üzleti forgalommal kacérkodó szatócsboltot. Hideg felvágottnak, kassai sódar-nak s hasonló jóknak persze hire-hamva sem volt abban a nyomorult butikban. Elkaptokták tehát az összes egy évtized óta száradó szalámit s az idő vasfoga által agyonrepszett lip-tői turót.

A rövid pihenő után maga elé rendelte az ezredes Csóka őrnagyot és átadva neki a parancsnokságot, így intézkedett:

— A nagy gyakorlótéren harcserű gyakorlat tartandó, különös figyelemmel a járőr-szolgálatra!

Azzal sarkantyuba kapta a lovát és elvág-tatott. Nem sok idő múlva már a szép kapitányné szalonjában sodorgatta idegesen, mosolyogva a bajuszát. A finom illatu tea, ne

Nem a magánember nem teheti, hanem az igazságügyminiszter.

Amiket Halmos János sejtet és amiket a lapok számtalanszor megírtak, lehet igaz, lehet rágalom is. Amíg Polónyi az igazságügyminiszter, mi inkább elhiessük, hogy a sok vádaskodás nem igaz. Mert nem hibetjük el, hogy ilyen föltok csak huszonnégy óráig is maradhatnak lemoshatlanként a miniszteri széken. Ha Andrassy, meg Apponyi, meg Zichy miniszterként tűrik a megvádolt minisztert, akkor nekik tudni kell, hogy azok a vádak alaptalanok.

Csak hogy nem elég az, ha csak ők tudják. Tudni kell azt az egész országnak. Ha nem akarják, hogy teljesen kipusztuljon a magyar közéletből az erkölcsi érzés, akkor nekik, a minisztereknek a kötelessége rákényszeríteni Polónyit arra, hogy a gyanúsításokat férfias leszámolással egyszersmindenkorra elhallgattassa.

Mert Magyarország igazságügyminisztere nemcsak a vádat és rágalmat, de a suttogó gyanúsítást se tűrheti meg. Nemcsak önmaga miatt nem, de állása miatt sem. Ez az állás kifelé mértéke a nemzet tisztességének és becsületének. Mértéke erejének és tekintélyének. Ezt az állást meg kell óvni a bepizkolásnak a lehetőségétől is. Már pedig kitörülhetlen szegye ennak az országnak, hogy a bepizkolásnak ez a lehetősége csak egy napra is hozzáférhetett az igazságügyminiszteri székhez. És ha nálunk úgy elfajult a közéleti felfogás, hogy a lovagiasságnak kényszerítőbb az ereje, mint a morálnak, ám isten neki, kényszerítse Polónyit a lovagiasság nevében Halmos Jánost, hogy gyanúsításait alaptalanoknak jelentse ki.

De erre aztán kényszerítse ám, a férfi büszkeségével, a miniszteri tekintélyével. Ha nem teszi, akkor megeshet, hogy Magyarországon megakad az igazságügyi szervezet rendszeres fejlődése, mert a „lovagias” magyar nemzet bírál meg fogják gondolni, elfogadjanak-e előléptetést, vagy megbízást olyan miniszter kezéből, akinek elintézetlen ügye van. Afférje lehet akár-

meg egy kis harapni való mellett megindult a társalgás. A kapitányné nyitotta meg.

— Ugy-e bár, nem csalódom ezredes ur, hogy ön régen les arra az áldozatra, amelyet én eddig oly féltve őriztem?

— Ha a szívet érte alatta, szép asszony, akkor nem csalódik.

— Nos tehát jó. Egyezünk meg. Elvégre köztudomásu, hogy ön a kora ellenére is a legfiatalabb és a legkellemebb tagja a tisztikarnak, akiért bizonyos feltételek mellett érdemes áldozatot is hozni.

— Miért ez a hizelgő bevezetés? Hiszen tudja, világszép asszony, hogy hűségesebb rabszolgája vagyok.

Ez szép öntől. Csak ezt akartam tudni. Onnek első sorban az uram gyanuját kell eloszlatni s erre most van a legjobb alkalom. A közel jövőben előléptetések lesznek, a férjem ugyanis soron van. Ön lesz szives a kineveztetése érdekében minden lehető elkövetni s ha megkapta az aranygallért, akkor...

— Akkor ugy-e... ugy-e?... — szakította meg térdre ereszkedve, remegő hangon az ezredes a szép asszony szavát.

— Akkor még egy jelentéktelen kérésem lesz, aminek teljesítése már egészen magától függ. S majd akkor azután, beszélünk szép ember.

— Ön tulságosan szerény, asszonyom. Kivánsága teljesülni fog.

Nem tellett bele két hónap, a Rendeleti

mennyi, botránya is, de legyen aztán jegyzőkönyve is, amely tanúságot teszzen arról hogy a felmerült ügy a lovagiasság szabályai szerint elintéztetett.

A harmadik egyetem.

Bánffy Szegedért.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

1907. január 14.

A Polónyi-ügyről van szó ma is a folyosón. Erősen piszkálják azt a nyilatkozatot, a melyet az igazságügyminiszter védelmében szombaton éjjel egy könyvatos lap kiadott s különböző vélemények hangzanak fel:

— Nem is lesz több! Agyonhallgatja a miniszter ur ezt is, úgy, mint a Splényi-ügyet!

Polónyi hívei idegesen védelmezik a minisztert:

— Szemmellátható, — mondják — hogy itt csunya politikai hajszáról van szó. De nem térünk ki előle, pedig ez volna a legmegfelelőbb dolog. Még ma délelőtt megjelenik Polónyi hosszú nyilatkozata...

A folyosón ezt a nyilatkozatot várják nagy érdeklődéssel. Különben a Ház egészen üres.

A napirend előtt Moskovitz Iván előadó bemutatta a kérvények 10. sorjegyzékét.

(A király lámosása.)

Markos Gyula: Helytelen, hogy állami és felekezeti tanítók közt különbséget tesznek. A katolikus autonómia kivívásáért a protestánsoknak kellene dolgozniuk. Sérelemnek tartja, hogy nagycsütörtökön a király mindig csak Bécsben mossa meg az öregek lábát. (Derűtség.) Nálunk legfeljebb a fejünket mossa meg. Ezt a kérdést is a kvóta elve szerint kellene megoldani. (Nagy derűtség.) Elfogadja a költségvetést.

(Képzőművészeti ügyek.)

Horthy Béla: Képzőművészeti kérdésekkel foglalkozik. Nincs meglepedve a képzőművészeti tanácsos, a rajztanárképzővel, a mesteriskolával és helytelennek tartja az ösztöndíjak szétosztásának módját. A rajztanár mindig a a számlátrán halad előre...

Halász Lajos: És lesz belőle tanár!

Simko József: Kérem! De kérem! (Viharos derűtség.)

Horthy Béla. A művészeti oktatás érdekében szabad iskolát kell felállítani. Sürgeti a

Közlöny meghozta a kapitányné örömét. Az ura őrnagy lett. Kedves halálkodások között köszönte meg az ezredes nagylelkűségét és előadta egyúttal, hogy most már csak az a kérése, nehogy a pletyka a város nyelvére vegye őket, helyeztesse el az urát egy szomszédos ezredhez. Vagy ha ezt maga a férj kérése, méltányolja kérelmének okait.

A fényes és biztos kilátás reményében ezt is elérte a kapitányné. Az ezredes maga kísérte ki őket a vasútra, amelynek valamelyik harmadosztályú kupéjában egy tolnamegyei sváb banda magyar nótával szórakoztatta a publikumot. Jó nóta volt, amit a svábok fújtak és ismerős. Egyszer csak sipol a masina. Még egy érzékeny bucsuzó és lombán megindul a gőzös. Még nem zakatoltak a kerekek, még hallható volt a nóta végző akkordja:

— Várj csak babám, elvárhatsz, míg csak bele nem fáradsz!

A kapitányné kacagva vetette magát a bársonyos ülésre és csak ennyit jegyzett meg:

— Ezek a buta svábok mi y őszinte emberek!

Az ezredes pedig még egyszer utóljára meghajította magát, még egyszer összecsapta a sarkantyúit és ma is reményli, hogy talán elérí vágyait. Ha itt e hazug glóbuson nem is, de talán majd az üveghegyeken túl, ott ahol a kis kurtafarku disznó tur!

művészi építés tanításának reformját. A költségvetést elfogadja.

Fábry Károly: Az iskolákból ki kell küszöbölni a német nyelvet. (Helyeslés.) Példátlan dolog, hogy ma még mindig nagy százaléka a lakosságnak nem tud magyarul. A közlérsaságok példáját kövessük a szabadság szeretetében. A népoktatásban a sovinizmus nem hiba, hanem elengedhetetlen kötelesség. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

(A harmadik egyetem.)

Bánffy Dezső báró: Amikor 1901 ben az összeférhetlenségi törvényt csinálták, akkor nem rendezték teljesen ezt a kérdést. Ballagi Aladár a mellékfoglalkozást állítja a budapesti egyetem legnagyobb hibájának. Hát ennek a rendezésére föltétlenül szükség van. Erre sokkal nagyobb szükség van, mint arra, hogy a képviselőket eltiltották a közgazdasági tevékenységtől, ami nem éppen indokolt. Mint az egyik református egyház főgondnoka, maga is sajnálattal tapasztalta, hogy minő viszás helyzet áll elő, ha tanárok és papok mellékfoglalkozásokat üznek. A tanárok egyébként is már olyan helyzetben vannak, hogy nincsenek mellékfoglalkozásokra utalva. Ezekben akart reflektálni Ballagi beszédére s reméli, hogy a miniszter javítani fogja az állapotokat. Egyébként főleg a felállítandó harmadik egyetemről akar beszélni, mert a tárgyalás alatt levő tételt elfogadja. (Helyeslés.) A magyar állam nemzeti érdekei a harmadik egyetemnek Szegeden való felállítását teszik indokolttá. Nem azért mondja ezt, mert történetesen Szegednek a képviselője, de hivatkozik bizonyítékokra, melyekkel igazolja, hogy ez volt a véleménye már akkor is, amikor még nem volt Szeged város képviselője. 1893 ban, amikor ő képviselőházi elnök volt, Kassa, Pozsony és Szeged versenyeztek az akkor szóban levő harmadik egyetemre s akkor ő egy küldöttségnek kijelentette, hogy Szeged mellett foglal állást. Ez nem Szeged város kérdése, ez nemzeti kérdés. A harmadik egyetemet csak tiszta magyar helyen lehet felállítani. Az a véleménye egyébként, hogy szükség van még egy negyedik és ötödik egyetemre is. De ismétli, ha csak a harmadik egyetemet állítják fel az Szegednek jusson. Azt nem helyesli, hogy ezt a kérdést most felvetették, ha még nincs közel a megoldáshoz, mert felszabadították a versengést, mely oly mederbe terelődik, ahol könnyen elfajulhat. Elvárja most már Apponyitól, hogy elfogja ismerni Szeged igényének a jogosultságát, de ne olyan nyilatkozatot tegyen, amilyeneket miniszterek küldöttségeknek szoktak mondani. (Derűtség.) Sorba veszi Kassát, Pozsonyt és Temesvárt és azt bizonyította, hogy Szeged ek ezeknél több igénye van a harmadik egyetemre. Nem tudja, nem fog-e Balázsfalva is román egyetemet kérni. Itt az államszempontoknak kell dönteniük s ezek elvitathatlanul Szeged érdekeivel egyeznek. (Helyeslés.) Volna még mondani-valója a népoktatás kérdéseiről, de ha ezekbe belefog, estig is elbeszélhetne. Ezért ezt a felszólalását máskorra hagyja. Ajánlja Szeged érdekeit Apponyi figyelmébe.

(Nem Szeged, Temesvár.)

Péscha Miklós: a tanítók helyzetéről beszél. Nem látja a helyzetet olyan veszedelmesnek, mint ahogy azt föltüntették, mert tudomása szerint a tanítók körében megnyugtatósul szolgáltak a miniszter nyilatkozatai. A nemzetiségi izgatásokról szól. Itt sem oly veszedelmes a helyzet. Huszonkét esztendeig élt a nemzetiségek közt s mondhatja, hogy az ugynevezett izgatás nem ártott annyit, mint ahogyan azok képzelik, akik sohasem jártak a nemzetiségiek közt. A dolog úgy áll, hogy okos nemzetiségi politikával mindent helyrehozhatunk s egy csöpp méltányossággal elérhetjük azt, hogy a nemzetiségek igaz, hű állampolgárai lesznek az országnak. (Helyeslés.) A harmadik egyetemről is beszél és Steiner Ferenczel egy véleményen van, mert ő is Temesvárnak akarja a harmadik egyetemet.

(A kongru.)

Hel'bronth Géza a népoktatásról beszél és fejtegeti, hogy az elemi iskolában, különösen az 5. és 6. osztályban rendkívül nagy a tanítás anyaga. Annyi tudomány, amennyit az elemistáktól kívánnak, elég volna az első éves technikusoknak.

Szünet után **Szentiványi Zoltán** a görög katolikus papok kongruájának rendezését sürgeti. A nemzetiségi iskolák államosításának megkönnyítése végett törvényt kellene hozni, hogy a kormány a községi kupaktanács megkérdezése nélkül is államosíthassa az iskolát, ha szükségesnek tartja.

Kecskeméthy István szintén a kongrua rendezéséről beszél. Az egyházi teher rendezésével össze kellene kötni a kongrua megállapítását és meg kell szabni a kongruának egy a maximumát, mint a minimumát. A középiskolákkal nincs megelégedve, a latin és görög nyelvek mellőzésével egészséges középiskolát óhajt. A harmadik egyetemet el kellene halasztani addig, amíg meglévő egyetemeinket nem fejlesztjük annyira, míg igazán megérdemlik az egyetem nevét. Ha lesz harmadik egyetem, vagy Szegednek vagy Debrecennek kell adni.

Elnök a vita folytatását holnapra halasztja és bezárja az ülést.

A Lloyd-Társulat palotája.

Építsen maga a Lloyd!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 14

Az **Aradi Lloyd-Társulat** tagjainak egy része, amint megirtuk, indítványt nyújtott be a választmányhoz, amelyben rendkívüli közgyűlés összehívását kéri a Lloyd-társulat helyiségei részére építendő új palota ügyében. A terv szerint az épületet magánvállalkozó építené, aki később megállapítandó ellenszolgáltatások mellett a Lloyd részére a palota első emeletét engedné át helyiségekül.

E terv szerint tehát a Lloyd-társulat nem maga építené, hanem tovább is bérlő lenne, mint ma; s e mellett pedig a tagokra előreláthatóan nagyobb kötelezettségek hárulnának. Ezért a tervvel szemben az Aradi Lloyd-Társulat tagjainak egy másik csoportja azzal az eszmével foglalkozik, hogy a **Lloyd-Társulat maga építsen** s így nemcsak birtokosa lesz az új palotának, hanem az építkezés hasznát magának biztosítsa. A tervnek, amelyet már **Bing Vilmossal**, az Aradi Lloyd-Társulat elnökével is közöltek, igen sok híve van s ezt az építkezés ügyében — valószínűleg még e hét során — tartandó választmányi ülésen elő is fogják terjeszteni.

Annak a tervnek, hogy az Aradi Lloyd-társulat maga építsen, egyáltalán nincsenek akadályai. Ha azt vesszük alapul, hogy a Lloyd-Társulat a most szóban levő, a **Petőfi és a Vörösmarty-utcák sarkán** levő épületet veszi meg, s annak helyén épít, a tervnek számítása a következőképp alakul:

A régi ház és telek vételára 130,000 korona.

Az építkezés előrelátható költségeit a tervezők 220,000 koronára teszik, a befektetés tehát összesen 350,000 korona. Ha a Lloyd termeinek berendezését, amennyiben az e költségben nem foglaltatnék, minden conforttal 20,000 koronáért ki lehetne állítani, az **összes befektetés** kitenne 370,000 koronát, a melyből egy két emeletes, modern épület emelhető és berendezhető.

A földszintet üzlethelyiségeknek, a második emeletet lakásoknak szánva, a várható jövedelem a mostani jövedelemnek legalább **másfélszeresére** tehető, mert ma a ház elhanyagolt, ósdi épület, a melyben sem az üzletek, sem a lakások nem fizetnek annyit, mint egy új, modern házban.

A jelenlegi bérjövdelem 9920 korona.

Az új épület földszintje és második emeletje hozna, a költségeket leítve, tisztán mintegy 12,000 koronát, a Lloydtól várható jövede-

lem kártyapénzben, a kávék bérletében, stb. 12,000 korona, tagsági díjakban 5000 korona; összesen **29,000 korona**.

370,000 koronának 5%, százalékos amortizációja **20,350 korona**. Tehát, csak hozzávetőleges számítás mellett is évente legalább **8000 korona** az, amit a **Lloyd saját kezéből kiad** s a vállalkozónak juttat haszon gyanánt.

Ha úgy, amint annak idején az aradi mérnök- és építész-egylet tette, 200 vagy 300 korona összegű, évente kisorsolás útján visszaváltandó **részjegyekkel** maga a Lloyd építi meg a házat, a fenti, minimumra számított haszonból **nagy társadalmi missziót teljesíthetne**.

A **Pesti Lloyd társulat** s a **Magyar Kereskedelmi Csarnok** a maguk otthonát szintén vállalkozó nélkül a maguk erejéből, maguknak csinálták meg. A Magyar Kereskedelmi Csarnok házához részvénytársaságot alakított, a melynek részvényei ajándékozás útján legnagyobb részben már a Csarnok birtokában vannak s idővel egészen az övéi lesznek. Így juttott a Pesti Lloyd társulat **Mária Valéria-utcai épületéhez**, amelyet eddig a budapesti áru és értéktőzsdével közösen bírt. A társulat legutóbbi rendkívüli közgyűlésén elhatározták, hogy a tőzsde tulajdonában levő épületrészt megveszik, az épületet átalakítják, s e célra a társulat maga bocsát ki kötvényeket.

A magánvállalkozóval kapcsolatos tervnek legsúlyosabb része pedig az, hogy annak megvalósítása esetén, amint írlik, a **tagdíjakat a társulat a jelenleginek kétszeresére emelné fel**. Ez, ha megvalósíthatnák, a Lloyd-társulat jövőjét, fenmaradását veszélyeztetné, s ennek árán az építkezést nem szabad megvalósítani.

A februári esküdtbírák.

Sorsolás az aradi törvényszéknél.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 14

Az aradi törvényszéknél ma sorsolták ki az esküdtszék első, februári ciklusának polgári esküdtbíráit. A sorsolásnál jelen voltak **Fábián Lajos dr. törvényszéki elnök**, **Ribiczey Ferenc** és **Bittó József** törvényszéki bírák, **Pogonyi Nándor** királyi alügyész és az aradi ügyvédi kamara képviselőjében **Szalay Károly** kamarai elnök.

A sorsolás az esküdtképes aradi polgárok lajstromából történt és eredménye a következő:

Rendes esküdttek:

Robitsek Kálmán biztosítási titkár, Schütz Henrik dr. ügyvéd, Szende Tivadar dr. ügyvéd, Schauer János bankhivatalnok, Persa Péter takarékpénztári tisztviselő, Steiner Vilmos háztulajdonos, Reich Jakab kereskedő, Stein Zsigmond mérnök, Schwarz Jenő ügyvéd, Kirle Antal téglagyáros, Czukor László fakeskedő, Kreinicker Sándor szobrász, Moskovitz Jakab üzletvezető, Nemess Zsigmond dr. ügyvéd, Szeiler Bertalan gombkötő, Rosmanith Géza butorkereskedő, Olasz Lajos kocsigyártó, ifj. Neuman Adolf gyáros, Uralkodó Ferenc háztulajdonos, Ottenberg Tivadar vezérigazgató, Rotter János háztulajdonos, Pfeiffer Sándor kőművesmester, Orbán János szatócs, Ring Béla dr. ügyvéd, Mittner József földbirtokos, Tamasdán Líviusz dr. ügyvéd, Román József mérnök, Pavlovics Szvetozár ügyvéd, Rozsnyay Kálmán gyógyszerész és Odray Antal nyugalmazott főállatorvos.

Pótesküdttek:

Zádor Bertalan biztosítási titkár, Czédly Károly dr. ügyvéd, Kalmár József mechanikus, Kintzig Kopár Ferenc helyettes-szerkesztő, Kovács István vendéglős, Adusz Lázár borbély, Nádler Lajos kereskedő, Nádor Tódor szatócs, Lévai Adolf kereskedő, Heim Bertalan háztulajdonos.

Fábián Lajos dr. törvényszéki elnök végzőleg értesíti kisorsolásukról az esküdtbírákat akik a jövő hónapban tartandó esküdtszéki fő tárgyalásokon esküdtbírói funkciót fognak végezni.

Az aradi kereskedők szabad liceuma.

Előadások az Aradi Kereskedők Körében

Arad, január 14

A következő fölhívást vettük:

Azon okok között, amelyek a kereskedőosztály tekintélyének fokozottabb növekedését gátolják, bizonyára nem utolsó helyen van az is, hogy a magyar kereskedő osztály nem eléggé művelt, vagy nem tartják annak.

Kereskedelmi dolgainkban Németország hatalmas, modern kereskedőségét vesszük mintaképül. Az elmúlt nyáron Németországban járva, több nagyobb városban érintkezést találtam a kereskedelmi testületek, egyesületek vezetőivel, tagjaival. S mindenek fölött az kellett bennem mély benyomást, hogy a német kereskedő nemcsak a maga foglalkozásának mestere, hanem művelt tudással bíró ember. A mellett, hogy a kereskedők nagyobb képzettséggel kerülnek pályájukra, azután is fölhasznál minden alkalmat, amelylyel tudását, szakismereteit fejlesztheti. Hamburgban maga a város kilenc, a kereskedő-egyesületek négy, tehát összesen tizenhárom esti tanfolyamon, évente nyolc-tíz hónapon át a kereskedők és kereskedelmi alkalmazott tanul. A kereskedelmi csarnokokban, körökben tartott előadásokat, fölolvasásokat a kereskedők óriási tömegei hallgatják. Az ilyen kereskedő osztályt méltán megilleti az az előjog, amely a legnagyobb hanzavárosban fönáll, hogy a hamburgi tanács felét a kereskedő osztály tagjai közül **kell választani**; de másutt, ahol a kereskedő osztály részére jogokat, elismertetést, tekintélyt akarnak, oda kell hatni, hogy a kereskedő-osztály ilyen művelt, a korral lépést tartó rétege legyen a társadalomnak.

Nálunk, sajnos, messze vagyunk ettől. A kereskedő pályára lépő ifju a négy elemi iskolát, vagy a legjobb esetben két középiskolát végzett. Mint kereskedelmi alkalmazottnak kevés alkalmat van magát továbbképezni, s a mi lenne, azt se használja föl. És a mit nem tett meg Jancsi, ritkán pótolja ki János; a kereskedő rabja lesz az üzletének, nem vágyik a mélyebb tudással járó szellemi táplálék után, — s ezért nem fejlődik.

Az **Aradi Kereskedők Köre** ezen a hiányon akar pótolni szabad liceumával, a melyhez városunk több ideális érzésű, nagy tudású férfiat nyerte meg az ismeretek s a műveltség különböző ágaiban előadókul. Ezen előadások, a mellett, hogy szellemi szórakozást nyújtanak, a tudományok s a mindennapi életben hallott dolgok felől bővítik ki a hallgatók ismereteit.

Ezt az alkalmat különös figyelmébe ajánlom kereskedő-társaimnak, s a kereskedelmi alkalmazottaknak. A kereskedők járjanak elől jó példával s látogassák minél szorgalmasabban a kereskedelmi szabad liceum keddeit — s e mellett buzdítsák alkalmazottaikat is, akiknek legtöbb szükségük van erre, az előadások állhatatos látogatására. S miután a tudás forrásaitól senkit se lehet elzárni: a szabad liceum előadásain a társadalom bármely osztályából való érdeklődő vendégeket szívesen látunk.

Meer Armin,
az Aradi Kereskedők Köre
közművelődési osztályának
igazgatója.

Az Aradi Kereskedők Köre által rendezett szabad liceumon az első előadás január 15-én, kedden este lesz. Az előadást Kepes Ármin felső kereskedelmi iskolai tanár tartja a magyar kereskedelem múltja és jelene köréből. Az előadás 9 órakor kezdődik, a kör helyiségében (Szabadság-tér 7. sz. I. em.) A további előadások minden kedden este lesznek.

A lippai 48-as párt alakulása.

Kossuth Ferenc üdvözlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 14

Kossuth Ferencnek a függetlenségi pártok szervezkedésére vonatkozó fölhívása arra indította a lippai függetlenségi érzelmi polgárokat és a délvidéki függetlenségi és 48-as párt vezetőségét, hogy Lippán megalakítsák és szervezzék a függetlenségi pártot. Tegnap délután tartották meg az alakuló közgyűlést, a délvidéki párt elnökségének és számos választópolgár jelenlétében. A közgyűlésen a tisztikar megválasztása után lelkes beszédek mondtak a függetlenségi eszméről s üdvözlő sürgönyt küldtek Kossuth Ferencnek. Részletes tudósításunk a következő:

A lippai polgárságnak 48-as érzelmi része vasárnap délután gyűlést tartott, amelyen megalakította a lippai függetlenségi és 48-as pártot. A gyűlésen küldöttségileg képviseltette magát a Délvidéki függetlenségi és 48-as párt, amelynek kiküldöttjeit, Steiner Ferenc és Dobroszláv Péter országgyűlési képviselőket, Heinrich Elek dr. ügyvédet és Kácsér Romulusz szerkesztőt a radnai állomáson Szántó Péter polgári iskolai tanár küldöttség élén üdvözölte. Bevonulás után a párthívek az Ungeltner-féle vendéglőben lakomára gyűltek össze. Délután 2 órakor kezdetét vette a gyűlés, melyet az egybehívók nevében Grasel Endre nyitott meg. Szántó Péter ajánlatára a gyűlés elnökévé Anyos Emil választották meg, aki erre megköszönte a beléje helyezett bizalmat és ígérte, hogy a párt ügyét a legnagyobb odaadással fogja szolgálni.

Ezután megválasztották a párt tisztikarát. Az egyhangú választás eredménye a következő: Elnök: Anyos Emil; alelnökök: Hubert Jakab, és Hausner Mihály; titkárok: Tani Gerő és Ungeltner György. Választmányi tagok: Adamis János, Beck Miklós, Bausenvein György, Beneutz Mihály, Bormann Lénárt, Burhauer Mihály, Burhauer Péter, Dippold Péter, Ferch György, Geltz Miklós, Horvát Sándor, Hubert András, Istvánfi János, Konok Tamás, Lanert Károly, Maurer György, Láng György, Messner Ferenc, Nagy József, Nepp György, Milcz János, Nógrádi Andor, Priskin Gyula, Rohr Ferenc, Rollinger Mihály, Schiller József, ifj. Stengl József, Vermes Győző, Weiner Virgil és Wratni János.

A közgyűlés ezután a következő sürgönyt küldte Kossuth Ferencnek:

Kossuth Ferenc Budapest.

Lippa községi függetlenségi párt Steiner és Dobroszláv képviselők közreműködésével megejtett alakulását tisztelettel bejelentik. Nagyméltóságodat legmelegebben üdvözljük, tántoríthatatlan elvhűségünkről biztosítjuk.

Anyos Emil elnök.

Steiner Ferenc országgyűlési képviselő, a Délvidéki függetlenségi és 48-as párt elnöke ezután előbb magyar, majd német nyelven tolmácsolta Kossuth Ferencnek és a délvidéki pártnak üdvözlését a lippai elvtársaknak, akiket azután kitartásra és eredményes működésre buzdított.

Heinrich Elek dr., a lippaiaknak volt függetlenségi képviselőjelöltje kifejtette, hogy Lippán két ízben bontották ki a függetlenségi lobogót és bár mind a kétszer elbuktak, az nem jelentett kudarcot vagy sikertelenséget, mert erkölcsi sikerük volt és ennek a zászlóbontásnak az eredménye, hogy oly nagy számmal vesznek részt a pártalakulásban. A román izgalmak ellen beszél és hangoztatja, hogy a lelkiületében

jó és hazafias román népet magunkhoz kell vonni s a hazafias érzésben erősíteni.

Kácsér Romulusz a függetlenségi párt hivatalosáról mondott lelkes német beszédet, Dobroszláv Péter országgyűlési képviselő pedig magyar, német és román nyelven fejtegette a függetlenségi programot, különösen kiterjeszkedve az önálló vámterület kérdésére, a progresszív adó szükségességére és a papiros-gabonauzletek megszüntetésére.

A gyűlés ezután Kossuth Ferenc, a vendégképviselők és az elnök életetésével véget ért.

IRODALOM ÉS MŰVESZET

A színház műsora:

Kedd: A tökéletes feleség, színmű. Bemutató előadás. (Bérlés B.)
Szerda: A tökéletes feleség, színmű. (Bérlés C.)
Csütörtök: Hamlet, tragédia. (Bérlés A.)
Péntek: Szép Ilonka, daljáték. Bemutató előadás. (Bérlés B.)
Szombat: Szép Ilonka, daljáték. (Bérlés C.)
Vasárnap: Szép Ilonka, daljáték. (Bérlés A.)

A meztelen táncosnő Aradon.

— Miss Maud Allan. —

Két hét előtt még teljesen ismeretlen név Magyarországon és ma, — ma mindenki Miss Maud Allan-ról beszél, aki a budapesti Királyszínházban első fellépésével lázba hozta az egész fővárost és a róla irt dicsőhimnuszokkal az egész ország érdeklődésének, kíváncsiságának központjába került.

Ilyen intenzív sikert csak valódi művészet lehet aratni. Allannek nem a nuditás adja meg a szenzációs érdeklődést, hanem sajátos nagy művészete, mely a táncművészet terén egyedül áll. Ezt a csodás művészetet legközelebb színről-színre megismerhetjük: Miss Allan nálunk Aradon két estén át fog szerepelni.

A Királyszínházban aratott óriási sikerei folytán vendégszereplését egy egész héttel kellett megtoldania, úgy, hogy e hét végéig Budapesten marad. Onnét előbb Szegedre megy, aztán pedig, január 21-én és 22-én, hétfőn és kedden Aradra jön vendégszerepelni. Miss Allan vendégszereplése alkalmával a színházi előadásokat bérlészünetben, felemelt helyárok mellett tartják meg; részben azért, mert olyan nagy fellépti díjakat kap a kisasszony, hogy csak így találja meg az igazgató a számadását, másrészt pedig azért, mert Miss Allan impresszáriója kikötötte, hogy csak felemelt helyárok mellett hajlandó fellépni.

Különleges és manapság páratlan művészeti látványosságra van tehát kilátásunk; az bizonyos, hogy óriási érdeklődés fogadja Miss Allant.

Leányrablás.

Hosszas pihentetés után vették elő Nikolics Döme Leányrablás című népszínművét. A hosszú pihenés nem ártott meg a sikerült darabnak. Most is nagy hatást tudott csinálni, remek énekszámai igazi gyönyörűséget szereztek, és a tarka, mozgalmas képek a szemnek is bőséges látivalóval szolgáltak.

Telt ház nézte végig a Leányrablást és anynyi taps hangzott el az előadás folyamán, hogy büszke lehetett rá szerző és előadó személyzet egyaránt.

Az előadás gördülékeny tempóban, hatásosan folyt le. A szereplők szeretettel és igyekezettel vitték diadalra a népszerű szerző művét. Különös dicséret illeti meg Sz. Rontay Boriskát, aki egy román lány szerepében kedves énekével és bravuros táncával nagy sikert ért el. Dankó Pista édes bus nótáit szívhez szólóan énekelte Kapossy Józsa, akit többször megismételtettek. Derék magyar legényt játszott és szépen énekelte is Hunyadi. Mellette Nyárái a siker oroszlán része, aki az öreg zsidó szerepében megkapó drámai erőt vitt bele, és megázó játékaival könyeket csalt az érzelmesebb

szívű hallgatóság szemébe. Jók voltak Keszler, K. Kápolnay, Faludy, Kulcsár, Szathmáry, Borbély.

Nikolics Dömét az első felvonás után lelkesült tapsokkal háromszor hívták a lámpák elé, ahol egy fehér lilomokkal diszitett hatalmas babérkoszorút és egy palmaágat nyújtottak fel neki. (H. G.)

* Fele R zsi Budapesten Szeged-ről írják: Felhő Rózi eltávozásáról keringenek hírek. Annyi bizonyos, hogy a szubrettprimadonna — s ez természetesen is nála — Budapest felé gravitál. Január 17-én a Magyar Színházban vendégszerepel a Vig özvegy Glavari Hanna szerepében és nem lehetetlen, hogy ott fogják a szegedi szubrettet.

Kis hölgyek a parlamentben.

Justh Gyula és a „petites femmes“-ok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 14

Az országháznak legutóbb érdekes látogatója volt. Cleo de Merode, a hajviseletéről híres táncosnő jelent meg a Házban. A híres táncosnő, a belgák uralkodójának barátnője, társalkodónője és egy Orsich nevű gróf kíséretében vonult végig a folyosón. Beck Lajos képviselő kalauzolta a vendégeket, bevezette őket a képviselői buffetbe, majd a Ház karzatára. Cleo de Merode nagy szenzációt keltett a képviselők közt és egy érdekes intézkedésnek lett az előidézője. Justh Gyula elnök ugyanis, amikor tudomására jutott, hogy a híres táncosnőt a képviselői buffetbe bekalauzolták, nagyon megharagudott emiatt.

Az utóbbi időben a t. Ház karzatán nagyon elszaporodtak azok a hölgyek, akiket, mikor a boldogult Naszr Ed Din sah Párisban érdeklődött irántuk, az udvaris franciák petites femmes-nak neveztek. A petites femmes-ok napnap után pontosan feltűnnek azon a karzaton, amely a képviselők számára van rezerválva. Nem egyszer láttuk, hogy egy-egy fiatal képviselő szűzbeszéde után felrohan a karzatra és megkérdezi egy hölgytől:

— Hogy tetszett, édes?

És az édes rendszerint gratulál. Bár nem anyja, nem nővére, nem felesége a szónoknak, mégis nagyon örül a sikernek. De néha — utóbb mind ritkábban esik ez meg — egy-egy képviselő a feleségét vagy a nővérét hozza a karzatra, ahol ezek az urihölgyek némileg kellemetlenül érzik magukat a petites femmes-ok társaságában. A folyosón is igen elszaporodnak azok a tündérek, akik nem foglalhatnának helyet minden művelt család szalonjában.

Szóval az állapotok tarthatatlanná váltak. Justh Gyula már meguntta azt a gukker-ostromot, amely az ülésterem és a karzat közt lejátszódik és kijelentette a folyosón:

— Eszreveszem, hogy bizonyos hölgyek rendszeresen keresik fel a karzatos. Én jó családapa létemre természetesen nem ösmertem őket, de a fiatal jegyzők figyelmessé tettek rájuk. Látom ezeket a hölgyeket, amint lekacérkodnak az ülésterembe. Egyes képviselők felmennek a karzatra és eltűnnek a hölgygyel... Utóbb a hölgy ismét megjelenik, hogy azután egy másik képviselővel tűnjék el... Hát én ezt nem tűröm.

— És hogy akar ezen segíteni, méltóságos uram? — kérdezte egy ujságíró.

— Nagyon egyszerűen. Miután ezek a hölgyek mindig a képviselők karzatára járnak, ezentul minden karzati jegyre ráírjuk, hogy melyik képviselő kérte.

Justh elmés ötlete nagyon tetszett. Mindenki nevetett rajta. Csak néhány fiatal képviselő

selő — volt köztük családos ember is — szomorodott el, amikor észrevették, hogy Justh Gyula ebben az ügyben a legkomolyabban tanácskozik Leszkay Gyula háznagygyal.

Most hát kissé nehezebb lesz az ügy. Mert azokat a hölgyeket, akiről szó van, az eraber szereti, de a nevét nem szolgáltatja ki nekik. Még karzati belépő-jegyeken sem.

Fiume vagy Vásárhely?

Az aradi színház nyári állomása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 14

A *Fiumei Napló* legutóbbi számában a fiumei magyar színi szezonról az alábbiakat írja:

Azt a hírt kaptuk a fővárosból tegnap, hogy az idei magyar színi szezonban csaknem bizonyos, hogy a *Szendrey-féle színtársulat fog a Fenicsében játszani.*

Ertesülésünk szerint ennek a hírnök van alapja, amennyiben a belügyminiszterium tényleg tárgyalásokat folytat ebben az irányban *Szendrey Mihály*lyal, de megállapodás eddigéig nem jött létre; főleg azért nem, mert valószínű, hogy *Szendrey* elnyeri a hódmezővásárhelyi nyári színház bérletét, amely körül érdekes bonyodalmak támadtak.

Az ügy előzményeit már bőven ismertettük. A hódmezővásárhelyi színiügyi bizottság tudvalevőleg *Szendrey*nek adta oda a nyári színház bérletét. Ezzel a határozattal szemben a tanács *Makó* Lajos szegedi színigazgató mellett foglalt állást és fel is szólította *Makó*t, hogy menjen Hódmezővásárhelyre a szerződés aláírására.

A tanács határozata *Szendrey* Mihály tekintélyes számu hívei között nagy elégtelenséget keltett és két irányban is akció indult meg *Makó* lehetetlenné tételére. A bérlők legnagyobb része *Makó* bojkottálását határozta el, ugyanakkor pedig többen megfélembzték a határozatot a törvényhatósági bizottsághoz. *Szendrey* Mihály látván a kedvező hangulatot, szintén megfélembzte a határozatot, de a tanács, attól tartván hogy a törvényhatóság többsége *Szendrey* mellett foglalt állást, a felebbezéseket — a törvényhatóság megkerülésével — felterjesztette *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszterhez.

A tanácsnak ez az eljárása csak fokozta az ellenszenvet *Makó* irányában és minthogy a város képviselőjének, *Endrey* Gyulának közbenjárása folytán a belügyminiszter döntés végett a törvényhatósághoz küldi le a felebbezéseket, bizonyos, hogy nem *Makó* fogja elnyerni a nyári színház bérletét.

A belügyminiszteriumban — mint annak idején megírtuk — szívesebben látnák a szeged-hódmezővásárhelyi színi szövetséget, miért is hajlandók volnának *Szendrey*nek 6000 korona nyári szubvenciót adni és a fiumei színházat is átengedni, arra az esetre, ha *Szendrey* biztosítékot tud nyújtani, hogy a hódmezővásárhelyi pályázattól való visszalépése esetén a színházat *Makó* Lajos kapja meg.

Szendrey azonban ilyen alapon nem hajlandó a különben előnyös ajánlatot elfogadni, mert rendelkezési joga nem lévén, képtelen a kikötést teljesíteni, annál kevésbé, mivel *Makó* kiállításai a történelem után alaposan megcsappantak Hódmezővásárhely város törvényhatósági bizottságának többsége ugyanis, *Makó* híveinek eljárása folytán, most már hallani sem akar a szegedi színigazgatóról. Saját szavai szerint, ha *Szendrey* visszalépne, inkább bármelyk ripacs direktornak adják a színházat, de *Makó*t, aki

ki akarta játszani a törvényhatóságot, nem engedik be Hódmezővásárhelyre.

Igy áll jelenleg a hódmezővásárhelyi nyári színház ügye és általános érdeklődéssel várják ugy *Vásárhelyen*, mint a belügyminiszteriumban, hogy miképen fog végződni a tanács és a törvényhatósági bizottság harca?

MULATSÁGOK

Farsangi naptár:

Január 19 A magyarországi kereskedelmi alkalmazottak szakegylete aradi csoportjának táncvizsgálma (Fehér Kereszt) — Az aradi királyi főgymnasium Petőfi önképzőkörének táncmulatsága (Iparosház.)

Január 26. Az aradi izaelita nőegylet és népkönyvtár estélye.

Február 1. Tanítóház Iparosház.)

Február 2. Az aradi vaskereskedők és vaskereskedelmi alkalmazottak táncvigilma (Központi Szálló.) — Az aradi cipészek szakegyületének táncmulatsága (Fehér Kereszt.)

Február 3 A hódmezővásárhelyi kereskedők egyik egyesületének álarcosestélye (Fekete Sas.)

Kotillon és domino.

Arad, január 14

Irodalomban, művészetben, divatban és bálrendezésben addig hajhászta az ember az eredetiséget, amíg újra visszatér az elsőhöz, a klasszikushoz. Mindegyikre hozhatnánk példát, — de maradjunk csak a bálrendezésnél. Fáradhatatlan agyak új és új nekigyürkőzéssel kerestek új és új formát, ötletet, miliőt és diszitést a bálaknak. A fantázia segítségével a bálterembe került Ósbudavára, Velence, a csibaki vásár, a badacsonyi szüret, Japán, a Nilus-mente, — azután segítségül hívták az überbrettlit, a bankettet, Montecarlót. Mikor pedig ennek a végéhez jöttek, akkor belátták, hogy a tánc: a táncért van. A mulatságnak lényege mégis a tánc, s a táncal csak azt lehet összekapcsolni, ami a tánc lényege, ami a belső tartalmával összekapcsolódik.

És visszatértek a klasszikushoz. A régihez és a soha el nem mulóhoz, amelynek avultsága csak patinát ad: a kotillonhoz és a dominóhoz. A tánc ötlete, beszéde, élete, mómora ebben a kettőben nyilatkozik meg: ezért olyan vonzó, s ezért ha néha, a változatosság kedvéért, pihentetik is, — soha ki nem vész a divatja.

A kotillon és domino renaissance-ot — természetesen a helyi renaissance-t — az aradi zsidó nőegylet második estélyén, január 26-án ünneplik. *Weil* József rendezi a kotillont, amely eredeti, ötletes formájában, páztorjátékok idillikus kedvességével, negédes humorával kerül a parketre. És a párok, — bizonyára sok százan — boldogan lejtének a figuráira, s a muzsika talán azt az öreg nótát fogja huzni, ami a kotillon föltámadására is illik:

— On revient toujours . . .

(=) **Románok Szilvesztere.** Az aradi román intelligencia vasárnap este az ipartestületi Vigadóban hangversenynyel egybekötött Szilveszter-estélyt rendezett. Az aradi román ifjuság és hölgyvilág műkedvelői tréfás számokat és dalokat adtak elő, éjfélkor pedig vig pohárcsengés között *Jancu* Kornél dr. bucsuztatta az ő esztendő. A zenekar nagybőrára román dalokkal szórakoztatta a társaságot, amely reggelig kitünő hangulatban folytatta a táncot.

(=) **Fodrászok t ncestéye.** Az aradi borbély és fodrászifjuság tegnap este a Központi szálloda nagytermében kitünően sikerült táncestélyt rendezett. Jelen voltak a mulatságon:

Asszonyok: Wellisch Izóné, Kristóf Györgyné, Bengéz Lajosné, Taseh Miklósné, Nagy Istvánné, Georgiades Istvánné, Weiszbaum Andrásné, Soós Pálné, Kohn Vilmosné, Rettinger Antalné, Veres Ferencné, özv. Lintinger Jánosné, Kun Jánosné, Reinhardt

Antalné, Bittenbinder Konrádné, Mihály Vazulné, Kornett Péterné, özv. Polgár Péterné.

Leányok: Weisz Rózsika, Weinberger Rózsika, Kereki Rózsika, Gerbaum Anna, Weiszbaum Irén, Borbély Mariska, Ötvös Veronka, Leman Mariska, Bajnok Erzsike, Kocsis Pirokska, Lazaresku Irma, Meigert Ilona, Lintinger Irmuska, Kun Mariska, Hemmert Lujza és Emma (Kurtics), Anna Katica, Polgár Juliska.

(=) **Alarcos-bál Ujaradon.** Az ujarad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet szombaton este a Martini-féle örcsarnokban fényesen sikerült álarcosbált rendezett. Megjelent a mulatságon *Schäffer* Béla főszolgabíró, *Foitsek* Károly urad. jószágigazgató, *Netter* Márton és *Hruzek* Béla bankigazgatók, a 33. gyalogezred s a kisszentmiklósi tüzérüteg számos tisztje. Az álarcosok festői képet adtak a mulatságnak, melyen a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Petula Jakabné, Heinezl Andrásné, Fock Jánosné, Phillip Józsefné, Klukovits Adámné, Mihelbach Györgyné, Wallinger Józsefné (Zsigmondháza), Heidrich Jánosné, Schweiczerzné, Bauer Alajosné, Zircher Antalné, Scheidel Ferencné, Rey Lóriné, Repp Péterné, Focht Henrikné (Zsigmondháza), Walentin Jánosné, Gechl Nándorné, Wolfart Pálné, Wan der Veme Jánosné, Csenkey Károlyné, Schmidt Antalné, Fridrich Lóriné, Klug Ferencné, Koszka Jánosné, Boon Józsefné (Szent Miklós), Ronayné, Kebely Károlyné, Koleda Ferencné, Fischer Károlyné (Arad), Janilek Jánosné, Beoka Ivánné, Cziger Mihályné, Kolb Bálintné, Weil Károlyné.

Leányok: Fock Róza, Phillip Katica, Klukovits Rózsika, Kompasz Borbála (Szépfalu), Heidrich Vilma, Schweiczer Hermina, Bauer Giza, Zircher Vilma, Schunher Mariska (Fehértemplom), Klug Ilona, Repp Irma, Schork Etelka, Klein Mariska (Zádorlak), Morschl Matild, Géhl Berta, Wolfart Katica, Van der Veme nővérek, Koszka Irma (Zsigmondháza), Freund Erzsé, Kebely Teréz, Janitzky Lujza, Menrath Ilonka, Kob Róza, Kolb Borbála.

(=) **Az ujszentannai iparos o vasókor a Zimmermann-féle vendéglőben táncvigalmat rendezett, melyen jelen voltak:**

Asszonyok: Vass Dezsóné, Gattermaier Károlyné, Steiner Miklósné, Zimmermann Károly, Lóriné és Ferencné, Weigand Jánosné, Adeimann József, Ackermann Antalné, Weisenberger Jabané és Sebestyenné, Frank Ferencné, Prasz Miklósné, Scherer Antal és Andrásné, Bader Józsefné, Bleizefer Jakabné, Germann Istvánné, Szauer Józsefné, Meichin Antalné, Wolf Antalné, Feja Sándorné, Káb Ferenc és Józsefné, Müller Józsefné, Kone Antalné, Winter Henrikné, Gyurkovics Ferencné, Hern Józsefné.

Leányok: Gattermaier Irénke, Weigand Mariska, Wolf nőv., Horn Lencsi, Martics Lujza, Zimmermann Anna és Nani, Marksteiner nőv., Adler Anna, Revibak Róza, Wolf Róza, Kab Lujza, Zimmermann Róza, Zandner Mari, Bleizefer Mari, Gyurkovics Mari, Káb nőv., Weisenberger Róza, Rene Malcsi, Hinger nővérek.

A bohém-korcsma.

A „Fészek” premierje.

Arad, január 14

Ha pohárba, serlegbe bort vagy „nektárt” kellett tölteni a színpadon, ki tölthette volna más, mint *Palóczi* Pál. A jó *Palóczi*, aki e szó hallatára „bort ide”, vagy „adj cseppet hü csehem”, valami édes remegést érzett szívében, a jó korcsmárosok szíves vendégszeretetének meletét.

Addig töltegette a poharakat jó *Palóczi* Pál a színpadon, míg nagyot és merészet nem gondolt és így okoskodott:

— Aki ilyen ügyesen tud kiszolgálni, aki így szeret kiszolgálni, akit így szeretnek a kiszolgáltak, az nagyobbra van hivatva. Annak sok, még több embert kell kiszolgálni, arra még nagy jövő vár, ott künn, ahol a bor minden cseppjét csengő arannyal fizetik, a korcsmáros főztjét lírai költemények dícsérik, ott, ahol nem tilos a dohányzás, ahol a szivar bodros füstje tölti be a levegőt és ahol hajnalig lehet töltegetni, mert mindig akad valaki, aki nem türi az üres poharat.

És *Palóczi* Pál ezután a pontosan lesztenografált monolog után megesókolta a szuffitákat, a sugó-

lyukat és bucsut vett a szinpadtól, ahol 24 évig töltött bort és nektárt a szomjazóknak.

Palóczy Pál korezmáros lett. Saját külön korezmájának teljhatalmu korezmárosa. Izgatottan tett-vett heteken át az ő fényes birodalmában, az asztalokat előbb sorjába egymás mellé, aztán ékalakba, majd körbe, végül mégis csak glédába rakosgatta. Aztán jöttek a tányérok, szép, ragyogó fehér tányérok, meg a sok-sok pohár, ki bornak, ki sörnek, ki meg éppen pezsgőnek való. Aztán tele lett a pince. Készen van minden. Próba, főpróba, jöhet a — premér.

Tegnap estére aztán kiírta Palóczy Pál a „Fészek“ című Salacz-utcai vendéglő bemutatóját. Nem küldött meghívókat Palóczy az elegáns világnak, izgatottan, de büszkén adta tudomására a bohémvilágnak, hogy kész. Elkészült, olyan szép, olyan kedves, aki megismeri, megszereti az ő „Fészke“-t, az ő korezmáját. Terjedt a híre: megnyílik a régi „Kispipa“ helyén a „Fészek“, aki bohém, vagy aki szereti a bohémeket, az el nem maradhat.

Ragyogó fényben usztak a termék Auer-égői, várták a vendégeket. És csodák csodája, nem álom, de valóság, alig hogy leszállt az este, megtelt a korezma és Palóczy Pál szemei örömtől ragyogón gyönyörködtek. Az ő korezmája, az ő vendégei. Tett-vett, rendelkezett. Színház után aztán kicsi lett a Fészek. Az asztalokat összekellett tolni. Színészek, színésznők, újságírók állítottak be Arad legrégebbi bohémjével, *Nikolics* Dömével színház után, hozván magukkal piktort, szobrászt és műbarátokat is.

Csupa ismerős került össze, egy rangja volt mindenkinek, bohém volt valahány és hangos lett a kis korezma vidámságtól, kacagástól, jókedvtől, később daltól és cigánymuzsikától... Kettős ünnepet ültek a Fészekben. Ünnepezték *Nikolics* Dömét, a „Leányrablás“ mesterét és ünnepezték a Fészek premérjét.

Éjfél után aztán levizsgáztatták Arad egyik leg-híresebb szakácművésznőjét: Palóczy Pál feleségét a kulináris tudományból. Bableves és korhelyleves voltak a vizsga tételei. Palóczyné kitüntetéssel állta meg a vizsgát.

Ma már öreg korezma a Fészek, be van jegyezve a bohémeknél és akik a bohém népséget szeretik, be van jegyezve, mintha Palóczy Pál korezmája mindig állt volna és állni és állni fog... oh, mindig ott fog állni.

A bárónó csalt.

Fejérváry Géza is áldozat.

A honmentő „bankigazgató“.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 14

A rabkórházba internált *Lázár* István bankigazgatóról és a letartóztatott *Goszthonyiné* szül. *Pongrácz* Margit bárónőről szenzációs dolgok kerültek napfényre. A bankdirektor és a bárónó a múlt év delén becsapták *Fejérváry* Géza báró akkori miniszterelnököt és 90.000 koronát csaltak ki tőle. Ennek a csalásnak a történetét távirati értesülés alapján következőkben közöljük:

Pongrácz bárónó régi ismerőse volt *Fejérváry* Géza bárónak. Amikor ez miniszterelnökké lett, a bárónó nyomban fölkereste és elmondta neki, hogy ismer egy kolosszális pénzügyi kapacitást.

— Ki az az ember, kérdezte *Fejérváry*.

— *Lázár* István bankigazgató, felelte a bárónó.

— Hozzon össze vele.

Két nappal e beszélgetés után *Fejérváry* és *Lázár* találkoztak *Goszthonyiné*nek a *Peterdy*-utca 37. szám alatti elegáns lakásán. A bankdirektor, aki megnyerte a miniszterelnök tetszését, a következő eszmét adta *Fejérváry*nak: A kormány előbb utóbb kénytelen lesz új

választásokat kiírni. Hogy a haladó-párt többségre jusson, arra nem elegendők a főispánok és királyi biztosok. A választókat kell abba a helyzetbe juttatni, hogy haladó-párti jelöltekre szavazzanak. Erre csak egy mód van: *alapítani kell egy nagy pénzügyintézetet*, amely megvásárolja mindazon vidéki takarékpénztárak részvényeit, amelyeknek vezetői az ellenzékhez tartoznak. Ha ez megtörtént, minden egyes községben két-három ember — lehetőleg a jegyző és vagyonos gazdák — fix fizetéssel megbízandók, hogy informálói legyenek az intézetnek a községbeli lakosok hitelképessége felől. Így a takarékpénztárak megszerzésével ez a pénzügyintézet abba a helyzetbe jut, hogy tudni fogja, melyik választónak van jelzőlog- vagy váltóadóssága és másodsor a kölcsönök fölmondása vagy újabb kölcsönök engedélyezése révén korlátlan presztíziót gyakorolhat a választókra. A pénzügyintézet megalapítására 20 millió korona szükséges. A kormány adjon 10 millió kamat nélküli kölcsönt, a másik 10 milliót külföldi konzorcium fogja előteremteni.

Az abszurd terv megnyerte *Fejérváry* tetszését és nyomban megbízást adott *Lázár*nak az előmunkálatok megtételére.

Nemsokára *Pongrácz* bárónó megjelent *Fejérváry*nál és előleges költségekre 50.000 koronát vett föl. Pár hét múlva ismét tiszteltet a miniszterelnöki palotában és akkor 40.000 koronát vitt el *Lázár* számára. *Fejérváry* a pénzadáson kívül azzal is kezére járt *Lázár*nak, hogy lemasoltatta számára az ország választóinak a belügyminiszteriumban őrzött névjegyzékét.

A bankár és a bárónó a 90.000 koronából először is egy 48.000 koronás autóbilt vásárolt és mindössze pár ezer koronát adott ki körlevelek nyomtatására, szétküldésére és az ügynökök kiadására. Miután a munka lassan haladt, *Lázár* azt tanácsolta *Fejérváry*nak, hogy a választásokat mindaddig ne írja ki, amíg a választókat presztíziós bank meg nem alakult. A miniszterelnök ebbe bele is ment és ez is egyik oka, hogy a kormány a választások kiírására a királyt nyílt esküszegésbe akarta vinni.

A tavalyi április 6. és 11. között létrejött váratlan fordulat *Lázár* reményeit romba döntötte. Hogy valamit mégis megmentesen, április 9-én Bécsbe küldte *Pongrácz* bárónót *Fejérváry*hoz. A bárónó ekkor előadta, hogy *Lázár* a bankalapításra a kapott összegben kívül még 147.000 koronát adott ki és koldussá lesz, ha az összeget meg nem kapja. *Fejérváry* megnyugtatta a bárónót. Közben *Goszthonyi* Géza tudomást szerzett a dolgról és fölvilágosította *Fejérváry*t, aki ezután sohasem fogadta sem *Lázár*t, sem a bárónót.

Goszthonyi erre ismét Bécsbe ment és a kabinetirodában *Daruváry* Gézánál bevádolta *Fejérváry*t, hogy becsületszavára tett ígéretét megszegte. Azonban a kabinetiroda elutasította a bárónót, aki még néhány hónapig kísérleteket tett, hogy *Fejérváry*tól pénzt csaljon, de minden mesterkedés hiábavalónak bizonyult.

Későbbi távirat jelenti, hogy a félhivatalos *Bud. Tud.* illetékes helyről föl van hatalmazva az alábbiak kijelentésére:

Fejérváry Géza báró *Goszthonyi* Gézáné közvetítésével találkozott *Lázár* Istvánnal, hogy ez a választásokra vonatkozó javaslatát a volt miniszterelnök elé terjeszthesse. A találkozásnál *Fejérváry* fölcsólitotta *Lázár*t, hogy foglalja írásba javaslatát. A második találkozásnál *Lázár* át is nyújtott egy memorandumot, de ugyanakkor a terv finanszírozásának előzetes költségeire 10000 koronát kért, mire *Fejérváry* rögtön megszakította a további tárgyalásokat. Igaz, hogy a volt miniszterelnök megjutalmazta *Lázár* működését, de nem nagy összegekkel és nem az állam pénzéből, hanem abból az alaptól, amelyet elvbarátai politikai célokra összegyűjtöttek.

SPORT.

+ Az aradi postások sport-egyletének vigalmi bizottsága f. hó 15-én este 9 órakor *Láng* testvérek sörccsarnokában gyűlést tart, melyre a tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

Polónyi kegyelmet kér.

Wekerle hálája.

Az igazságör megszólalt.

Halmos sajtópört követel.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 14.

A *Polónyi* - *Halmos*-affér, amint az várható volt, rendkívüli nagy port vert fel. A képviselőház folyosóján, politikai pártkörökben, társaságokban és a kaszinókban alig beszélnek másról, mint az igazságügyminiszternek napfényre került üzelmeiről, amelyek okvetlenül maguk után vonják *Polónyi* elejtését, az igazságügyminiszteri székből való kibukását.

Az egyik fővárosi estilap szerint *Polónyi*t az egymást követő leleplezések arra indították, hogy a királynál is, *Wekerle* Sándor miniszterelnöknél is kikunyorálja magának pozíciója megtartását, úgy tüntetvén fel a leleplezéseket, mintha azokat politikai ellenfelei csak kiüldöztetése végett tárnák fel. A királyt állítólag sirva kérte a hajszák figyelmen kívül hagyására, mert bukása csak növelné a radikális-függetlenségi erejét, a mi nem áll a király érdekében. A király előtt tehát *Polónyi* jó, aulikus érzelmeire hivatkozik. *Wekerle* jóakarátát pedig azzal biztosítja magának, hogy minduntalan erősítgeti, mennyire ragaszkodott minden kibontakozási tervnél ahhoz, hogy *Wekerle* kerüljön a kormány élére.

A leleplező *Halmos* János nyugalmazott polgármester nem hajlandó *Polónyi* üzleteiről többet a nyilvánosságra hozni, hanem követeli, hogy *Polónyi* a bíróság elé vigye a dolgot, a hol *Halmos* tanukkal és okmányokkal bizonyítani fog.

És *Halmos*nak igaza van. Ezt az ügyet nem a lovagiasság szabályai szerint, hanem a büntető törvénykönyv alapján kell elintézni. Ha *Halmos* rágalmozott, viselje következményeit, ha pedig nem, — aminthogy nem — akkor *Polónyi*nak lehetne annyi izlése és annyi tekintete a közélet tisztaságára, hogy nem terpeszkedik tovább az igazságügyminiszteri székből.

Az ügy fejleményeiről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Polónyi ismét sirt.

A *Nap* című fővárosi lap holnapi száma a következőket írja:

Polónyi Magyarországnak még mindig igazságügyminisztere, kinos nyugtalanságban tölti napjait. A miniszter környezetében beszélnek, hogy *Polónyi* minden reménye a királyban és a miniszterelnökben van. Roppantul bizik *Wekerle* Sándor támogatásában, mert ő — *Polónyi* volt az egyetlen, aki a nemzeti küzdelem minden kibontakozási és béketervénél első sorban azt nézte, hogy a kabinet elnöki széke *Wekerle*nek jusson. Ezt a célját elérte és a províziót érte nyomban a kabinet megalakulása után fölvette.

A másik hatalmas támogatója eddig a király volt és *Polónyi* mindent elkövetett, hogy ezt az erős támogatást újabb szolgálattal ébrentartsa. A felség előtt régen ismeretese a kompromittáló leleplezések, amelyek az igazságügyminiszter sze mélyére nehezdednek. *Polónyi* maga panaszkolta el a királynak, hogy alig van nyugta azóta, hogy a bécsi paktumot megcsinálta.

Alkotmánypárti oldalon emlegetik, hogy *Polónyi* a legutóbbi audiencián színészi pózzal sirta el a felségnek, hogy mennyire üldözik őt politikai ellenfelei. Hír szerint olyat is mondott, hogy ha ezek a vádak igazak volnának, ő ré-

gen agyonlőtte volna magát. A kormány még föladatok előtt áll és ő legalább arra az időre, amíg ezeket a föladatokat végrehajtják, kéri a király bizalmát.

A király környezetében sokat beszéltek arról is, vajjon nem volna-e előnyös, ha a felség Polónyi a nyilvánosság előtt biztosítaná kegyéről. Valami különös kitüntetésről volt szó és hogy ez eddig valóra nem vált, az alkotmánypárt és a Kaszinó tiltakozására vezethető vissza.

Az udvar nem ejti el hamarosan Polónyit. Bécs tudja, hogy ez az elszánt ember csak azért, hogy felszinen maradjon, mindent el fog követni a radikális függetlenségek elnémitására. Sőt többre törekszik. Ha terveit meg tudja valósítani, ebben az országban újabb négyszáz esztendőre megerősíti Bécsnek nemrégén alaposan megtépázott tulsúlyát a nemzett fölött.

A Kaszinó a panamákról.

A Nemzeti Kaszinóban estéről estére Polónyi bünlajstromával foglalkoznak és élénk figyelemmel kísérik a kínos erőlködést, amelylyel Polónyi legújabb skandalumából kimászni igyekszik.

— Minden panama Polónyitól indul ki vagy Polónyihoz vezet el, de semmi esetre sem mulik el anélkül, hogy Polónyi benne ne legyen, mondotta valaki tegnap este, amikor a Halmos-Polónyi affér fejleményeit pertraktálták.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ropant tartózkodóan viselkedik. Óvatosan ügyel arra, hogy csak olyanok hallják meg vélekedését, akik Polónyit elítélő nyilatkozatait nem viszik nyomban a nyilvánosság elé. A belügyminiszter Polónyitól csendben, szenzációk nélkül szeretné megszabadítani a kabinetet és az országot. Annyi mégis kiszivárgott, hogy Bolgár Ferenc államtitkárral, Polónyi egyik megbízottjával Andrássy behatóan beszélgetett az igazságügyminiszter dolgairól. Azonban csak informáltatta magát, anélkül, hogy a bukott ember érdekében egy szót is szőtt volna.

Andrássy és Hadik — Polónyi ellen.

Andrássy Gyula gróf, ez a tetőtől-talpig gentleman, különben már régtől fogva fázik a Polónyi viselt dolgaitól.

A napokban állítólag a belügyminiszteriumban ezt a véleményét leplezetlenül meg is mondta Hadik János grófnak. Hadik gróf szintén felháborodott Polónyi ellen, de miután maga — érthető okokból — nem akart Polónyival érintkezni, állítólag Bolgár Ferenc honvédelmi államtitkárt kérte föl arra, hogy bírja Polónyit lemondásra.

Bolgárnak ez nem sikerült. Polónyi a helyett, hogy lemondott volna, Bolgár Ferencet párbajsegédnek kérte föl.

Ilyen körülmények közt ma Hadik gróf állítólag személyesen kereste fel Polónyit, akinek tudomására adta, hogy a Halmos nyilatkozata után a kabinet tagjai nem reflektálnak arra, hogy az igazságügyminiszter továbbra is a kormány padjain foglaljon helyet.

Bánffy Dezső báró is kijelentette ma a képviselők egy csoportjában:

— Ilyen ügyeket lovagias uton, levelekkel nem lehet elintézni.

A függetlenségi párt radikálisabb tagjai is pálcát törtek Polónyi fölött, aki egyébiránt — és ez jellemzi — mutatkozni sem mert a Házban.

Politikai körökben, még a függetlenségi párton is, bukott embernek tekintik Polónyit. Nemcsak bukott miniszternek tartják, de erőlköcsileg bukott politikusként is, aki Magyarországon a közéletben soha szerepet többé nem

játszhatik. Ezek után a kormány is bátran elítélheti Polónyit, ez az ember ő nekik többé nem lehet veszélyes. Polónyi több obstrukciót már nem rendez.

Hir szerint Bolgár Ferenc annyira felháborodott Polónyi dolgain, hogy le akar mondani megbízotti tisztségéről.

Polónyi és a szemétfuvarozás.

A sok vád közül, amelyekről Halmos János tud, de amelyeket csak a bíróság előtt akar részletesen elmondani, eddig kettőt vittek a nyilvánosság elé. Az egyik a Gschwindt-gyár kihelyezésének dolga, a másik az Emmerling-féle plakátvállalat szerződése. A harmadik, amely most került nyilvánosságra, a Cséry-féle szemétfuvarozási vállalatnak a fővárossal kötött szerződése. Erről ma azt beszéltek a képviselőházban, hogy Cséryék a szerződést, amelyet a fővárosnak kínáltak, előzetesen megmutatták Polónyinak és tője jogi tanácsot kért. Polónyi meg is adta a jogi tanácsot Csérynek, de kijelentette, hogy formális képviselőt nem fogadhatja el. Miután a szerződés a városházán keresztül ment, Cséry két értékes vázát küldött Polónyinak.

A szerezsen mosakodik.

Egy újságíró ma kérdést intézett Polónyi Gézához a Halmos nyilatkozata tárgyában, mire Polónyi a következőket válaszolta:

— Halmos János urral az emlékezetes november 18-iki csiny elleni védekezésben kerültem összeütközésbe. Akkor megtámadtam őt a közgyűlésen s talán nem is tévednek azok, akik a Halmos bukását nekem tulajdonítják. Halmos ur most azzal a váddal illet, hogy bizottsági tagságomat vagyonszerzésre használtam. Hogy módot nyujtsak-e a vád igazolására, megbízottjaimat Halmoshoz küldöttem. Az eljárás azonban eredménytelen maradt, amint arról megbízottaim nyilatkozata tanuskodik. Eszerint Halmos meghatározott esetet vagy ügyet nem jelölt meg s az ügynek a társadalmi szabályok szerinti elintézését is lehetetlené tette. Tegnap azután a lapokban nyilatkozatot tett közzé Halmos, hogy én a főváros legválságosabb pillanataiban egy gyár kitélepítésének az ügyével zaklattam őt. Más gyárról, mint a Gschwindt-féle, én sohasem beszéltem, hogy pedig ebből a vádból mi az igaz, annak bizonyítására ezennel átadok önnek néhány közjegyzői okiratot.

Ezekből kétségtelenül kiténik, hogy Halmossal nem valami bizottsági tanácskozáson, hanem legfeljebb a társalgóban, magánbeszélgetés során tárgyaltam az ügyet, mert hiszen a kihelyezés határideje már akkor, mikor a Halmos szerint állítólag folyott beszélgetés történt, oly közel volt, hogy annak letelte előtt az ügyet a bizottságokban letárgyalni s arról jogerős közgyűlési határozatot hozni lehetetlen volt. Halmos célzatosan számította ki a szóbanforgó időpontot, de súlyos és nyilvánvaló bizonyíték ellene, hogy a kapacitálásra nem is volt szükség, mert hiszen Halmos maga is a főváros érdekében valónak tartotta az ügy elintézését és még 1905 december 27-én el is ment az akkori főügyészhez Popovicshoz ebben az ügyben.

A tegnapi napon a főváros polgármestere, Bárczy István feljogosított, hogy bárhol hivatkozzam arra, hogy mióta ő közszolgálatban áll, én sohasem jártam közbe magánügyekben, mint városatyja.

Halmos ur vádjait most azzal bocsájtom a nyilvánosság elé, hogy sem ezzel, sem más házával az ország igazságügyének lelkes kezelésében megháborítottam magam nem hagyom.

Polónyi e nyilatkozat után átadta Bolgár Ferenc és Kaas Ivor báró nyilatkozatát, mely

szerint Halmos kijelentette, hogy közte és Preyer között magánbeszélgetés folyt le, melynek nyilvánosságra jutását nem kívánta és sajnálja. Nyilatkozni és magyarázgatni azonban csak illetékes helyen, a bíróságnál hajlandó. Átadta még Polónyi Fülepp Kálmán főpolgármester nyilatkozatát, mely szerint Fülepp nem tud róla, hogy Polónyi ügyvédi minőségében magánérdekeket védve, részt vett volna valamely közgyűlésen. A Gschwindt-gyár ügyében ő együtt járt Halmossal Popovicshoz. Tudtával ez az ügy közgyűlési tárgyalás alá nem került. Ezekon kívül bizonyít Polónyi a Gschwindt-gyár két nyilatkozatával, melyek szerint a kitélepitésre vonatkozó okirat már 1905 december 27-én alá volt írva.

Géza, te csalsz!

Bárczy István, Budapest polgármestere az éj folyamán nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy Polónyi Géza nyilatkozatának az a része, amelyben reá hivatkozik, nem felel meg egészen a való tényállásnak. A nyilatkozatban az van, hogy Bárczy István tegnap meglátogatta Polónyit. A tényállás az, hogy Polónyi tegnap telefonált Bárczynak és megkérte, hogy jöjjön el hozzá, mert a főváros pénzügyi dolgaiban értekezni akar vele. Bárczy erre fölment Polónyihoz, aki eleinte csakugyan pénzügyi kérdésekről beszélt, de később áttért a Halmos-ügyre, mire Bárczy — anélkül, hogy sejtette volna a későbbi reá való hivatkozást — tényleg kijelentette, hogy amióta ő polgármester, tehát amióta Polónyi miniszter, azóta nem járt közben nála. Bárczy tehát nem azt jelentette ki, hogy amióta ő közszolgálatban van, nem interveniált nála Polónyi.

Halmos — Fülepp ellen.

E nyilatkozat ügyében egy újságíró fölkereste Halmost, közölte vele a nyilatkozatban foglalt adatokat és véleményét kérte az ügyben.

Halmos erre a következőket mondta:

— Aki elolvasta az én nyilatkozatomat és tud olvasni, az beláthatja, hogy arra nézve abszolúte nem ártalmasak és nem fontosak a Fülepp-nyilatkozatok. El voltam készülve ilyen ravaszkodó, ostoba kapkodásokra, sőt még különbekre és ravaszabbakra. Épen e miatt jeleztem első nyilatkozatomban: egy szóval sem többet, csakis a bíróság előtt, ez után nem következhetik más egyéb, csak pör, tanúk és bíróság. Engem nem fognak beültetni a kanapéjukba és nem fognak leszállítani a magam paripájáról.

Döntsön a bíróság

A főváros törvényhatósági bizottságának tagjai körében mozgalom indult meg, melynek az a célja, hogy törvényhatósági határozat alakjában kényszerítsék Halmos Jánost, hogy most már ő indítson pört Polónyi Géza ellen, ennek ma este kiadott nyilatkozata miatt.

Ez a pörindítás igen kellemetlen lehet az igazságügyminiszterre nézve, mert amint egész eljárásából és az ő, valamint a hozzá közelálló nyilatkozatából kiténik, Polónyi minden áron kerülni akarja a bírói eljárást, már csak azért is, nehogy az affér heteken vagy hónapokon át közbeszéd tárgyát képezze.

A függetlenségi és a néppárt

A kínos ügyet a politikai körökben természetesen lázasan tárgyalják. A függetlenségi pártban ma igen sokan jelentek meg s az ügy körül kifejlődött vita folyamán élesen elítélték azt a rendszert, mely következetesen gyanúsítja Polónyit, anélkül, hogy konkrét adatokat, vagy bizonyítékokat szolgáltatna ellene.

Kossuth Ferenc így nyilatkozott:

— Polónyi mai nyilatkozata után teljesen ti-z-

tán áll előtünk. A függetlenségi pártnak egyhangulag sikra kell szállani Polónyi mellett.

A többségnek szintén ez a nézete. Azt mondják, hogy a támadások miatt nem lehet a kabinet stabilitását megugatni. Azt, hogy Sándor Pál és Gajári szintén Polónyi ellen nyilatkoznak, oda vezetik vissza, hogy ők ketten a régi rendszer hívei.

Mivel ez a legkényelmesebb, a függetlenségi párt egy része és a néppárt zsidókérdést akarnak az egész ügyből csinálni. Azok is, akik ezelőtt Polónyi ellenségei voltak, most azt mondják, hogy támogatni kell a minisztert, még pedig azért, mert célzatosságot látnak abban, hogy az egész ügyet most vetették felszínre, amikor az igazságügyi tárca tárgyalása napirendre kerül. Ebben Polónyi megbuktatásának szándékát látják. (No ehhez nem kell nagy logika.)

A néppártban most afelől tanácskoznak, hogy a Polónyi ügyből kifolyólag a községi demokratapárttal szemben száz előkelő politikus aláírásával proklamációt bocsájtanak ki a főváros polgárságához, felhíván azt, hogy foglaljon állást a zsidóság, azaz a demokrata párt ellen és alakítsa meg velük szemben a községi antiszemita pártot.

Az atléták közgyűlése.

Arad, január 14

Folyó évi jan. hó 12-én, szombaton délután 5 órakor tartotta meg 7 ik évi közgyűlését az aradi atlétikai klub. Részletes tudósításunk:

Szathmáry János ügyvezető elnök megnyitotta az ülést. Preisinger Béla h. titkár olvasta fel nagy gonddal és szakértelemmel összeállított évi jelentését, melynek legértékesebb része azon statisztikai kimutatás, mely az aradi atlétikai klub tagjainak az elmúlt év folyamán úgy a helyi, mint idegen versenyeken elért lényeges győzelmeit tünteti fel. A jelentés során sajnálattal vette tudomásul a klub Tedeschi Viktor elnök és ifj. Vass Gusztáv titkár lemondását. A közgyűlés e két kiváló sportembert tiszteletbeli tagokká, Lészai Ottót pedig a klub felvirágoztatása körül kifejtett tevékenységeért a klub örökös tiszteletbeli sportintézőjéül választotta meg.

A közgyűlés élénk vita után a klub eddigi kék-fekete színének megváltoztatását határozván el, azt a fehér-sárga színben állapította meg.

Ezután Habereger Lajos pénztárnok olvasta fel jelentését az elmúlt évről, mely szerint a klub bevétele volt 7176 k. 24 f., ezzel szemben a kiadás 7190 k. 86 f.-t tett ki. Maradvány 45 k. 38 f. A számadásokat a számvizsgáló bizottság felülvizsgálván, rendben levőnek találta s így a szokásos felmentvényeket megadta. Az 1907. évi költség előirányzatban jelentékeny összeg jut a tulajdonképeni sport célokra, míg a kaszinó új berendezéseinek költségeire 1000 koronát szavazott meg a közgyűlés.

A tisztikarnak mandátuma lejárván, az új tisztikar választását Mistéth Sándor korelnök vezetése mellett ejtették meg. Az új tisztikar a következőképen alakult meg:

Elnöki állás: egyelőre betöltetlen. Ügyvezető elnök: Szathmáry János. Alelnök: Szokolczay Lajos. Titkár: Preisinger Béla, I. jegyző: Neudnbach Odön. II. jegyző: Boros József. Pénztárnok: Habereger Lajos. Ellen r: Exterde Kálmán báró. Sportintéző: Széll Lajos dr. Orvos: Borsos Béla dr. Ugyész: Tabakovits György dr. A választmány tagjai lettek: Alt János, Boros Vida, Bogván Károly, Gaál József, Heeger Antal, Holló István, Kákos László, Kálmán Ferenc, Mistéth Sándor, Molitorisz József, Pataki Sándor, Palotay Antal, Székely Károly, Vass István dr., ifj. Vass Gusztáv. A választmány póttagjai: Jáhl Nándor, Odry Zoltán, Neidenbach Emil, Pataky János és Maresch Gyula lettek.

Letartóztatás a korzón.

Az áldetektív tiz forintja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 4

Az aradi korzónak ma délelőt érdekes szenzációja volt. Egy magas termetű, uriasan öltözött fiatal emberhez odalépett a rendőrség egyik detektívje és a törvény nevében letartóztatta. A fiatal ember, aki ellen különféle szélhámosságok miatt már több bűnügy van folyamatban, eleinte szabadkozott a letartóztatás ellen, amikor azonban látta, hogy itt semmi féle fufang nem használ, követte a detektívet. Az esetről a következő tudósítást adjuk:

Ma délelőt az aradi korzón Valenta detektív letartóztatott egy urias külsejű, magas termetű fiatal embert. A fiatal embert Sipos Istvánnak hívják és állás nélküli mészáros. Több-szörös szélhámosságért körözte a rendőrség, de mindig sikerült neki a hatóságokat kijátszani úgy, hogy ezideig nem sikerült kézrekeríteni. Ma azonban Valenta detektív észrevette a korzón sietve haladó embert, odalépett hozzá és a törvény nevében felszólította, hogy kövesse a rendőrségre. Sipos tiltakozott a letartóztatás ellen és vonakodott a detektívet a rendőrségre követni. Mikor azonban rennőrkért akart küldeni, hogy szükség esetén karhatalommal kísérsje be, követte a detektívet.

A letartóztatott legutóbbi szélhámosságai közül való az, amelyet a múlt évben a Vörös ökr vendéglő előtt követett el. Észrevette ugyanis, hogy a fogadó előtt egy hölgy jár le és föl. Odalépett hozzá és azt mondta neki:

— Jól tudom, hogy miért jár itt és hogy mire vár. Jöjjön be velem a fogadóba, különben bekísérem. Én detektív vagyok.

A nő szabadkozott, majd sirni kezdett, mire Sipos kijelentette, hogy ha tiz forintot ad neki, úgy nem kíséri be és nem lesz semmi bántódása. A nő kénytelen-kelletlen átadta a tiz forintot. Másnap azután megtudta, hogy szélhámossal volt dolga, aki ellen azután megtette a feljelentést.

A szélhámost a rendőrségtől átkisérték az ügyészséghez, ahol vizsgálati fogságba helyezték.

60000 koronás váltóhamisítás.

Kártya és szerelem.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 14

Szombaton már jelentettük, hogy Biringer Mátyás sopronmegyei földbirtokos 60 ezer koronás váltóhamisítás miatt feljelentést tett saját fia ellen. Ez ügyben tegnap délután letartóztatták köz- és magánokirat hamisítás miatt Ház Jenő máramrosszigeti születésű 30 éves kereskedőt — ma pedig sikerült Montekarlóban a feljelentő fiát, Biringer Tivadart is letartóztatni. Az ügy előzményei a következők:

Biringer Mátyás nevére fia, Biringer Tivadar kapuvári születésű 37 éves magánzó két darab 30—30 ezer koronás váltót hamisított. A váltókat átvette Ház Jenő, aláírta mint kibocsátó és perelte őket. A sommás végzés kézbesítése idején, december 17—21. között úgy Biringer Tivadar, mint Ház Jenő Sopronban időztek. A sommás végzést ketten vették át, s a térti vevényre ráhamisították Biringer Mátyás nevét. Hogy ki hamisította, még nem sikerült megállapítani. Így Biringer Mátyás az egész ügyről csak akkor vett tudomást, mikor már végrehajtást vezettek ellene. Ekkor megtette a feljelentést.

Időközben Biringer Tivadar és Ház Jenő felutaztak Budapestre. Az egyik váltó tulajdonjogát Altschull Adolf ügynökre (Andrássy-ut 64) ruházták. Ezért az ügynök 11 ezer korona készpénzt és 5000 koronáról szóló csekket adott, mely utóbbi kifizetése a váltó beváltásakor lett volna esedékes. A másik váltót átadták a Budapesti Hitelforgalmi szövetkezetnek (Károlykörut 10.), mely 29 ezer 250 koronáról szóló betéti könyvet adott cserébe, amely a váltó beváltásakor vált volna esedékessé.

Az Altschulltól kapott pénzen a szélhámosságok leutaztak Montekarlóba szerencsét próbálni. Ez december 27-én volt. Két nő is utazott velük. Biringer Tivadar magával vitte Anny Wimmethal énekesnőt, Ház Jenő pedig Hegyesi Juliska színésznőt. Ugy látszik, hogy a szerencse nem kedvezett nekik, mert Ház Jenő a színésznő barátnőjével e hónap 5-én már Budapestben voltak, hogy újabb pénzt szerezzenek.

A rendőrség erre a Bristol-szállodából előállította Ház Jenő Biringer Montekarlóban maradt, de mikorra a rendőrség értesítése oda megérkezett, Biringer már tovább szökött. Biringert a kártya szerelmei tették tönkre. Apja már mintegy fél milliót költött reá. Csak az utolsó esztendőben is százezer koronánál nagyobb összeget fizetett ki érte. Ház Jenőt a rendőrség vasárnap átadta az ügyészségnek. Biringer Tivadar elfogatása iránt pedig széleskörű intézkedéseket tett.

Montekarló-ból ma délben táviratban értesítették a budapesti főkapitányságot, hogy az ottani rendőrség ma délelőt letartóztatta Biringer Tivadart.

HIREK.

Lakájok és művészek.

Arad, január 14

Sardou Viktor, amint Párisból jelentik, megkapta a legmagasabb francia rendjét; a becsületrend nagy keresztjét. Kerestetik egy magyar író, vagy művész aki nagykeresztese a Szent-István, vagy a Lipót-rendnek. Vagy akár a Ferenc József-rendnek. Ilyen magyar író, vagy művész ugyanis nincsen. A magyar írók és művészek legjobb esetben a Ferenc József-rend lovagkeresztjét kapják. Ugyanazt, amelyet derék lakájok huszonöt évi buzgó lakájkodás elismeréseként akaszthatnak a mellükre.

A lakájkítüntetéstől a becsületrend nagykeresztjéig ugyanaz a távolság, mint a magyar intelligenciától a franciáig. Franciaországban a művészet szükséglet. Magyarországon: fényűzés. Ott a művész: polgár. Itt: külön kaszt. Vagy a kitagadottak kasztja, melyet a finnyás társaságok nem vesznek be, mert a művészt legelőször féktelen és rakoncátlan. Vagy a fitogtatottak kasztja, akiket a társaság nem magukért szeret, hanem mert mutogatni akarja őket, amint mutatnak egy jónevű versenylovat, vagy valami koppenhágai porcellánt. A művész alkotását talán elismerik nálunk is. De a művészen az embert — soha.

Magyarországon még nem sikerült a merev spieszmorált annyira megpuhítani, hogy létrejött volna az az üdvös összeolvadás a művész és civil-elemek között, amelyben mindakettő csak nyerhet. Az egyik a megértést és a megbecsülést, a másik izlésfinomodást és a megértés képességét. Még sokáig nem érünk el ideig. De amikor ideérünk: a művész nem lesz kisebb

ember a politikuskál s a lakájküüntetések megmaradnak a lakájoknak.

— **Az aradi egyetem.** A harmadik egyetem elhelyezésének kérdésében *Dobroszláv* Péter országgyűlési képviselő tudvalegőleg lendületes és meggyőző beszédet mondott amellet, hogy az egyetemet állítsák fel Aradon. *Varjassy* Lajos polgármester megleghangu sürgönyben megköszönte *Dobroszláv* felszólalását, amely arra indította *Mülek* Lajos dr. közjegyzőt, hogy értekezletre hívja Arad törvényhatósági bizottságának tagjait, köszönetük nyilvánítása céljából. Tegnap délelőtt tizenegy órakor tartották meg ezt az értekezletet a városháza tanácstermében, *Mülek* Lajos dr. elnökléte alatt. Az értekezleten, amelyen résztvett *Varjassy* Lajos polgármester is, az elnök indítványozta, hogy az értekezlet levélben üdvözölje *Dobroszláv* képviselőt, hogy Aradváros érdekét e kérdésben továbbra is támogassa. Minthogy *Müller* Károly, Aradváros országgyűlési képviselője edig is lépéseket tett az egyetem elnyerése érdekében, *Mülek* Lajos indítványozta, hogy *Müller* Károlynak is elismerést szavazzanak és fölkérjék, hogy kísérelje figyelemmel a nagy horderejű kérdést. Mindkét indítványt egyhangulag elfogadták. Ezután *Varjassy* Lajos jelentette, hogy *Apponyi* Albert gróffal Aradon időzésekor tárgyal majd e kérdésről és kérni fogja, hogy tudassa véle, Aradnak mekkora megterhelésével járna az egyetem felállítása. A költségek ismerete alapján a tanács azután javaslatot fog tenni a törvényhatósági bizottságnak. Az értekezlet helyeslőleg tudomásul vette a polgármester bejelentését, mely után *Mülek* dr. megköszönte a bizottsági tagok megjelenését és berekesztette az értekezletet.

— **Az új polgármester ünneplése.** *Varjassy* Lajos polgármestert tegnap is több küldöttség kereste fel. Az Aradi Nemzeti Színház küldöttségének élén *Szendrey* Mihály igazgató tolmácsolta a szintársulat üdvözlését. A polgármester, aki egyuttal a színügyi bizottság helyettes-elnöke, megígérte, hogy ezután is szíven viseli az aradi színészet érdekeit. — **Ségakülváros** polgárai, akik jobbára földmivelő gazdaemberek, *Szántó* Lajos igazgató-tanító vezetésével tisztelegtek az új polgármesternél. Az üdvözlő beszéd után *Varjassy* Lajos kifejtette, hogy a külvárosok haladását mindenkor teljes odaadással támogatja, már városunk emelkedése érdekében is.

Az *Asztalos Sándor-társaság* is kiveszi részét *Varjassy* Lajos polgármester ünnepléséből. Védnöke lévén a szobor-bizottságnak, a társaság e hó 16-án, szerdán este fél nyolc órakor *Varjassy* Lajos tiszteletére *diszkhözgyűlést* tart, amelyet társasvacsora követ. A diszülést és közsvacsorát a 888-hoz címzett vendéglőben tartják meg. Aláírási iver *Jakabffy* István és társa szabóüzletében, *Zajonkovszky* János kávéházában (minorita palota), *Pless* Herman üzletében. *Weil* Alajos pénztárosnál, *Sófalvi* György és *Bedő* Árpád elnököknél, valamint a vendéglősnél: *Répassi* Pálnál vannak letéve. Egy teríték ára fél liter borral két korona. Vendégeket szívesen lát az elnökség.

— **Az adófelelősi bizottság** kedden, e hó 15-én kezd meg a *buttyini* adóhivatali kerülethez tartozó harmadosztályu kereseti adókötelesekre kivetett adók elleni felebbezések tárgyalását.

— **A régi rend a városnál.** A mai nappal ismét életbe lépett a városnál az a régi rendszer, hogy a hivatalos órákat nemcsak délelőtt, hanem délelőtt és délután tartják. A hivatalnokok ma délután már — a visszaállított rendszer értelmében — benn dolgoztak a hivatalban.

— **Az árvaszék és az új polgármester.** Az aradvárosi árvaszék ma délelőtti ülését ünne-

pies jelenet vezette be. Az árvaszék ülésén először elnökölt, mint polgármester, *Varjassy* Lajos. Ez alkalomból az árvaszék tagjai nevében *Domonkos* Lajos üdvözölte a polgármestert és kívánta, hogy az ő elnöklése mellett az árvaszék a gondjaira bizottak ügyében hasznos működést folytasson. Az üdvözlést *Varjassy* Lajos meleg szavakkal köszönte meg.

— **Az új alszámvevő.** *Károlyi* Gyula gróf, Aradváros főispánja *Figus* Albert városi számtisztet alszámvevőnek nevezte ki.

— **Az aradi Westinghouse-gyár terve.** Az Aradon tervbe vett automobil- és légfékgyár tervéről a *Hitel* című, pénzügyi körökből rendszerint jól informált szaklap ezeket írja:

A fémpár terén legtöbbet foglalkoznak most a *Westinghouse*-gyárral, a melyért *Arad* harcol *Budapest* ellen. A dolog lényege az, hogy a budapesti automobilklub már huzamosabb idő alatt foglalkozik azzal az eszmével, hogy Magyarországon automobil-gyárt létesítsen, a mihez Arad városa adott volna a legtöbb kedvezményt. A párisi *Westinghouse*-cég hajlandó volna automobil-gyárt létesíteni, ami azonban inkább csak leple volna e cég ismert légfék-gyárának. Tehát nem annyira automobilról, mint légfék-gyárról van szó, — ha a vállalat megkapja a magyar államvasutaktól a szállítást. Ez esetben 2 millió koronával részvénytársaságot létesítene de csak úgy, ha ebből 900.000 koronát Magyarországon jegyeznek. A *Westinghouse*-cég angol gyárának igazgatója *Lukács*, aki budapesti származású és magas állású nagybátyja révén meg vannak itt a kellő összeköttetései. Ha sikerül a tőkét ily módon összehozni, akkor a gyárt felállítják, de a hely még nincs eldöntve, hogy Budapestben vagy Aradon-e? Arad mindenesetre többet áldoz, mint Budapest és kívánatos is volna, hogy ne koncentrálódjék az egész ipar Budapestben össze. Arad városa különben hajlandó 300.000 koronát részvényekben jegyezni és egyéb kedvezményeket is nyújt, sőt két megbízottat Párisba is küldött, hogy az aradi gyárnak nyerjék el az elsőbbséget. Ezzel a részben automobil-gyárral egyidejűleg, Budapestben egy automobil-forgalmi és kölcsönző részvénytársaság van alakulóban.

— **Tisztigóság a polgármesternél.** Az aradi állami tanítóképző intézet tanári testülete *Láng* Mihály igazgató vezetése alatt tegnap délelőtt 11 órakor tisztelegte *Varjassy* Lajos polgármesternél, kit az igazgató lelkes beszéddel üdvözölt. Az új polgármester igen szívesen fogadta a tanári testületet s meleg szavakkal köszönte meg a tisztelegést.

— **Házasság.** Fényes esküvő lesz holnap, kedden délelőtt fél 10 órakor Aradon. *Korossy* János, *Apponyi* Albert gróf gerendási uradalmának gazdatisztje vezeti oltár elé az aradi leányvilág egyik ünnepezt szépségű tagját, *Reicher* Lenke kisasszonyt, *Reicher* Károly Aradváros tiszti főügyésze és neje szül. *Laczay* Ilona urnó leányát.

Materna Artur alezredes, a staniszlai 33. hadosztály-tüzérezred parancsnoka szombaton délután vezette oltárhoz treuhalli *Kessegic* Emiliát, néhai *Kessegic* Lőrinc es. és kir. ezredes bájos és nagy-műveltségű leányát, treuhalli *Kessegic* Feodor, kisorszentmiklósi tüzérfőhadnagy nővérét.

— **Po gárháboru Perzsiában.** London-ból táviratozzák: A *Daily Mail* teheráni jelentése szerint az idegen követek ma kihallgatáson jelentek meg az új sahnál, hogy trónralépte alkalmasból üdvözöljék A sah a követek mindegyikéhez néhány szót intézett. A diplomáciai kar ezután az elhunyt sah ravatalát kerest fel. — Délről érkező karavánok jelentik, hogy az elhunyt sah harmadik fia csapatokat gyűjt és fivére trónját a maga részére akarja megszerezni. A trónpretendenst csapatai *Muzaffer* Eddin sah *utódjává kiáltották ki.*

— **Vita est az ipartestületben.** Erdekes és tanulságos vita-estélyt rendezett ma este az aradi ipartestület. *Ifj. Krémer* József műépitész, a temesvári iparegyesület elnöke volt az aradi ipartestület vendége s előadást tartott az iparosok szervezkedéséről, a munkaviszony, a tisztességtelen verseny s egyéb aktuális és fontos ipari kérdésekről. Az érdekes előadás nyomán magas színvonalu, tartalmas vitaközás indult meg, melyben *Reinhart* Gyula, *Hönig* Ottó, *Czeiler* István és *Zima* Tibor vettek részt. A vitát, mely este nyolc órától tizenegy óráig tartott, nagy élvezettel hallgatta s lelkesen megélenezte a mintegy kétszáz iparosból álló hallgatóság. Az estély befejeztével az ipartestület tagjai a temesvári vendég tiszteletére a *Fehér-Kereszt* télikertjében gyűltek össze s kedélyes társalgás között töltötték az időt az éjféli órákig.

— **Nagy hadgyakorlatok Erdélyben.** Egy kolozsvári lap írja: Arról értesülünk, hogy az ideai hadgyakorlatok ügyében tárgyalás folyik arra nézve, hogy a hadgyakorlatokat *Bánffy-hunyad* környékén tartásák. Nincs még eldöntve a kérdés, arról is szó van, hogy Szilágyban tartásák a gyakorlatot. Ha a hadgyakorlatokat mégis *Bánffy-hunyad* környékén tartanák, akkor a király főhadiszállása *Bánffy-hunyadon* volna és ez esetben kétségtelen, hogy az őszszel a király *Kolozsvárt* újból meglátogatná.

— **Eljegyzések.** *Kohut* Béla aradi fiatal iparos vasárnap tartotta eljegyzését *Molnár* Etuskával, *Molnár* Samu aradi lakos kedves leányával.

Tóth Ferenc vonatkisérő eljegyezte *Simony* Mariskát Aradon.

— **Elsülyedt vitorlászajó.** *Cuzhaven*-ből táviratozzák: A *Pengveru* nevű vitorlás tegnap két kapott s a rajta levő legénységgel együtt elsülyedt. A tengerbe fult legénység 24 emberből állott. A legénység nem teljesítette a közelben levő *Vulcan* nevű vontatóhajó felszólítását, hogy ugorják a tengerbe a mentés lehetővé tétele céljából. Mialatt a mentőcsónakot lebozsátották, a *Pengveru* egy hullám elborította és elsülyedt.

— **Általános tengerészszeráj Franciaországban.** *Marseille*-ből táviratozzák: A tengerészek tegnapi gyűlése elfogadta az általános szeráj megkezdésére vonatkozó, a párisi tengerészeti kongresszus alkalmával hozott határozatot. A tengerészek elhatározták, hogy mindaddig nem szállanak hajóra, amíg azt az egyesületek nemzeti bizottsága ki nem mondja.

— **A pénzintézetek köréből.** *Földes* Miksát, a *Petrozsényi* Takarékpénztár főkönyvvezetőjét, az intézet fejlesztése körül szerzett érdemei méltánylásául, titkárrá léptették elő.

— **Nagy villamos-katasztrófa.** *Saint Etienne*-ből táviratozzák: A község háza előtti utkeresztésnél feldől egy villamosvasuti kocsi. 2 személy meghalt, 20 megsebesült.

— **Munkásgyűlések.** Két munkásgyűlés volt vasárnap Aradon. Az ácsmunkások szakegyesülete a városháza kistermében tartott gyűlést, melyen *Szilágyi* Kiss István hosszabban foglalkozott a munkások anyagi helyzetével. A gyűlés végül abban állapodott meg, hogy az ácsmesterek elé a napokban egy újabb memorandumot terjesztjenek. A sütőmunkások szintén vasárnap tartották szervezkedő gyűlésüket a *Munkás-Othonban*. Megalakították szakegyesületüket, melynek elnökéül *Fritz* Ferencet, jegyzőjéül *Muntyán* Jánost választották. A szakegyesület megalakulása után *Klopfstein* Ernő párttitkár hosszabb beszédben támadta a kormány politikáját, majd *Apponyi* Albert gróf közoktatásügyi miniszter Aradra jövetelével foglalkozott. A munkásokat összetartásra buzdította, melylyel ki fogják vinni az általános titkos választói jogot.

— **Lázadás egy hajón.** *Port of Spain*-ből táviratozzák: A *Kanada* nevű francia postagőzös nem folytathatta az előirt időben útját, mert a fedélzeten levő 500 munkás között, akiket a

Panama-csatorna építéséhez fogadtak fel, lázadás tört ki. A gőzös parancsnoka az itteni kikötőben horgonyzó francia hadihajó parancsnokától katonai segítséget kért.

— **Az állam haszna az Osztrák-Magyar Bank jövedelméből.** Az Osztrák Magyar Bank-nak most jelent meg az 1906. évi mérlege. E szerint a jegybanknak az összes tiszta jövedelme 21.189,060 K. a tavalyi 13.269,323 K-val szemben. Az új bankstatutumok értelmében most első ízben történt az, hogy a tiszta nyereség meghaladja a 6%-ot, a mi a két állam nyereségrészesedését jelentékenyen fokozza. Ugyanis a bank nyereségének felosztása úgy történik, hogy a tiszta nyereségből először is levonatik a 210 millió K-val befizetett részvénytőke 4%, tehát 8.400.000 K, a fennmaradó nyereségből 10%-ot, tehát most 1.278,906 K-t a tartaléktőkéhez, a nyugdíjalaphoz 2%-ot, tehát 255,782 K-t csatolnak. Az ezután fennmaradó részből a részvénytőke 6%-áig a fele a részvényeseket, a másik fele a két államot illeti meg, vagyis mindegyiket 4,5 millió K. De miután még ezentul is marad 2.854.381 K. ennek már csak harmada a részvényeseké, kétharmada pedig a két államé. Így tehát a tiszta nyereségből 6.102,920 K. illeti meg a két államot a tavalyi 2.141,308 K. ellenében, a mi a bankstatutumok szerint az összes műveletek arányában oszlik meg és így Ausztria kap ebből 3.498,366 K-t, vagyis 57,32% ot, Magyarország pedig 2.605,554 K-t, vagyis 42,68% ot. De bankjegyjadó fejében is 470,633 K-t fizet a bank a tavalyi 33,240 K-al szemben, a mi ugyanolyan arányban oszlik meg a két állam között, mint a nyereségrészesedés. A részvényesek osztaléka pedig 90,10 K. vagyis 6,157% lesz a tavalyi 70,20 K, vagyis 5,011% ellenében.

— **Ötven ezer dollár egy feleségért.** James Roosevelt az Egyesült-Államok elnökének unokafivére, aki az amerikai társaságot már nem egyszer látta el szenzációkkal. John Ailer bookmaker most beperelte 50.000 dollár kártérítés fizetésére azért, mert Roosevelt a bookmaker feleségét elcsábította és azután megszöktette. Roosevelt 28 éves és rendezett anyagi viszonyok között él. Pár év előtt azzal lepte meg a newyorki társaságot, hogy nőül vett egy ismert variete-táncosnót. Atyja akkor az örökségből való kitagadással fenyegette, de fenyegetését nem hajtotta végre, Mr. Ailer nejtár három nappal karácsony előtt vitte az ol-tár elé és újévkor az asszony automobilon már megszökött Roosevelttel. A faképnél hagyott férj panaszsával fordult Rooseveltnéhez, akitől ezt a választ kapta: „Engem egyáltalában nem lep meg ez a dolog. Az ön neje még férjhezmenetele előtt meglátogatott és kijelentette, hogy ő mindenáron Jamesé akar lenni. Én azonban kidobtam...” James Roosevelt kijelenti, hogy ez nem igaz.

— **Az irónő házassága címen a napokban megjelent cikkünkre vonatkozólag Augenstein Alajos budapesti házasságközvetítő a következőket írja:**

Tény az, hogy 1901 január hónapban Fényfy Vilma urnó, akkori kecskeméti tanítónő hozzám fordult, hogy adjam férjhez. Én bemutatam neki Zámory Viktort, német-szentgróthi jegyzőt, ki öngyászta előtt kijelentette, hogy neki feltétlenül szüksége van 1000 frtra, hogy házát felépítse, mibe Fényfy Vilma öngyászta beleegyezett. Azóta én se Zámoryt, se Fényfy Vilmat nem láttam. De hallottam, hogy öngyászta annyira szerelmes lett, hogy még az évben betegség miatt nyugdíjaztatását kérte és június hónapban Zámory Viktorral közös háztartásba lépett. Zámorytól 3000 koronát kicsalt, mint bolondot kizaklatta házából és 8 napra reá cselédjével megesküdt. Fényfy Vilmának tudomása volt a cselédjével való viszonyáról. Miután pedig én egyik jóbarátjának, Körnöczy Terkának Fényfy Vilmaról rendkívül elítélőleg nyilatkoztam, miszerint egy urinó hogy képes eljegyezés előtt férfihez költözni, boszúból tette a hamis feljelentést.

— **A váres árnyék.** Az európai lapok majdnem egyhangulag megállapították, hogy Bergrádban minden csöndes, forradalmi mozgalomról szó sincs és a Karagyorgyevicsek trónja áll, mint Sión-hegye. Ma pedig azt telegrafálják a szerb fővárosból, hogy az ott megjelenő Stampa című lap szerint, a tiszti kaszinóban a következő jelenet játszódott le. Nagy ebédet rendeztek a trónörökös tiszteleté-

re. Az ebéd folyamán föllépett Stojanovics kapitány, aki részt vett Sándor király meggyilkolásában és lelkeshangon tősztanban fölköszöntötte a trónörökösöt. Alig hallgatott el, amikor hirtelen fölpattant a helyéről Tarakovics főhadnagy, aki szintén részes volt az emlékezetes összeesküvésben.

— **Nem járja — kiáltotta —** hogy ilyen aljas módon hizelegsz a trónörökös ö fenségének. Sándor királynak is így hizelegtek és az idézte elő vesztét. A váres árnyék még szemünk előtt lebeg, vigyázzunk!

Elképzelhető milyen konsternációt idéztek elő ezek a szavak. A tisztek fölugráltak, összevissza kiabáltak, a trónörökös pedig hirtelen eltávozott. Azt beszélük, hogy Tarakovics főhadnagyot hadbíróság elé állítják.

— **Öngyilkosság a templomban.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Vasárnap délelőtt a Mátyás templom karzatáról a padlásra vezető külső lépcső karfájára felakasztotta magát egy 55—60 év körüli ismeretlen férfi. Amikor észrevették, már halott volt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Hogy mikor követhette el az öngyilkosságot, nem tudják.

— **Vinga előjárásága.** Vingán Pongrácz Miklós főszolgabíró vezetése alatt tegnap választották meg az új községi előjáráságot. Megválasztották első bírónak: Manusov József, törvénybírónak: Sztójanov Ferenc, pénztárnoknak: Gergov György, ellenőrnek: Sztójanov Miklós, esküdtek: Zsvikov János, Malkin András, Koszilkov Ferenc, Lillin Lukács.

— **Gyilkosság Mácsán.** Pár hete annak, hogy Mácsán Czánk Vasília szocialista agitátort a saját testvére agyonütötte. Most újabb gyilkosságról érkezik hír. Kurtucz Mózes több fiatal paraszt legény társaságában egyik korcsmában mulatozott s borozás közben heves szóváltásba keveredtek. Mikor a korcsmából haza indultak, Csóttye János egy doronggal úgy fejbe vágta Kurtucz Mózeset, hogy eszméletlenül terült el a földön. A sz rencsellén embert társai haza szállították, ahol négy órai szenvedés után meghalt. A csendőrség a gyilkost letartóztatta és bekísérte az aradi kir. ügyészség börtönébe. Csóttye kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy csak rá akart ijeszteni Kurtuczra, de nem volt szándékában agyonütni.

— **A vaggongyári munkások köszönete.** A szegényebb sorsú vaggongyári munkások gyermekei közül mintegy százat egész öltözet téli ruhával ajándékozott meg újévkor a vaggongyár igazgatósága. E nagylelkű adományért ez uton is hálás köszönetüket fejezik ki az igazgatóságnak a jótéteményben részesült munkások.

— **Jótekonyság.** A szegénytanulók számára a múlt héten a következő adományokat vettük: Barkassy Kálmán (Borosjenő) 3 zsák burgonyát és 50 kg. babot; dr. Velcsov Gézáné 10 kg. lisztet, 5 kg. sőt, 10 kg. darát és 2 koszu hagymát; Lusztig Arminné és Lukács Lajosné élelmiszereket adományoztak. Fogadják ezuton is hálás köszönetemet. Hauser ezredesnő, elnök. — A szegénytanulók konyhájában a héten ifj Lócs Rezsóné és Steiner Ferenccé ügyeletesek.

— **Adomány.** Hirschl Zsigmond a ségai iskola szegény tanulói részére 2 koronát adományozott.

— **Elveszett e hó 12-én a szegénytanulók estélyén egy gyöngyökkel kirakott karperec.** A becsületos megtaláló kéri, hogy megfelelő jutalom ellenében Zubor Andor rendőrségi fogalmazónál adja le.

— **Nagy alkalmi tárt at Weinberger Ferenc ékszerésznél Arad, Andrassy-tér 20. sz.** Fischer Eliz-palota. Aki szereteteit egy gyönyörű szép ékszer-tárggyal óhajtja a karácsonyi ünnepekre meglepni, az forduljon bizalommal hozzá. Csakis kiváló finom ékszerek, hajszálra szabályozott valódi genfi arany, ezüst és acél, női és férfi zsebórák kerülnek szolid és olcsó árakon eladásra, tört arany és ezüst kicseréltetik, avagy a legmagasabb áron vásároltatik, gyors, szolid és pontos kiszolgálát. Telefon 439. Arad legelső és legrégebbékszerkészítési és javítási műhelye. 2479

— **Szabó-féle pármái ibo yaszappan a szappanok ideálja.** Rendkívül kellemes ibolyaillata s bőrpuhító, üde hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Készíti Szabó Béla pipereszappan-gyáros Miskolcon. Darabja 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Aradon kapható Vojtek

és Weisz droguériájában, Földes K., Ring L., Rozsnyay M. gyógyszerészeknél, Brunner Béla, Guttmann és Berger, Glück Dezső kereskedőknél. Az országos hírű Szabó-féle gyermekszappant az anyák figyelmébe ajánljuk. 2928

— **Praeservativ ideális legjobb minőségben** Vojtek és Weisznál. 112

NAPIREND.

Január 15. Kedd. Róm. kath. naptár: Pál remete. — Protestans naptár: Laski János. — Görög-keleti naptár (Január 2.): Szilveszter. — A nap két 7 óra 46 perckor, nyugszik 4 óra 32 perckor.

A Fehér Korosztály-egyesület ingyenes orvosi rendelőintézete (Magyar-utca 6.) Rendelő orvosok: Dr. Leitner Ernő délután 3—4. Dr. Fodor Udón délelőtt 8—9. Dr. Rosenbaum Pál délelőtt 8—9. Dr. Hermann J. Károly kedden és pénteken délelőtt 12—1 órák.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirat szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, szeles, fagypont körüli hőmérséklet, sok helyütt csapadék.

Január 25. Köljegyzőválasztás Uj Paulison.

Január 27. Az aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10^{1/2} órák. — Az aradi tanítótestületek segélyalapjának közgyűlése délután 3 órák (Polgári fiúiskola). — Az aradi első takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órák. — A borosjenői takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délután 3 órák. — A békes-csanai (drmény és árú-aktár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órák.

Február 2. A nagy-buttyini takaré- és előlegezési egyesület mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órák.

FERENCZ JOZSEF

KÖZGAZDASÁG-ÉS KÖZLEKEDES

— **Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1906. évi december 16-tól 31-ig. Személyszállítás 1906. december 16-tól 31-ig 20221 személy, bevétel 4094 korona — fillér, 1905. december 16-tól 31-ig 19377 személy, bevétel 3859 korona 70 fillér, 1906. január 1-től december 31-ig 556716 személy, bevétel 112402 korona 20 fillér. 1905. január 1-től december 31-ig 523963 személy, bevétel 105972 korona 70 fillér. Teherszállítás 1906. december 16-tól 31-ig 3034300 kilogramm, bevétel 3132 korona 44 fillér, 1905. december 16-tól 31-ig 2832240 kilogramm, bevétel 3100 korona 16 fillér, 1906. január 1-től december 31-ig 72264390 kilogramm, bevétel 73927 korona 03 fillér, 1905. január 1-től december 31-ig 58085980 kilogramm, bevétel 64394 korona 89 fillér.**

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— **Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.** —

Budapest, január 14

Csekély forgalom. Öt fillérrrel olcsóbb árak. Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	7.40—7.41	7.38—7.39
Buza októberre	7.70—7.71	7.68—7.69
Rozs áprilisra	6.69—6.69	6.63—6.64
Zab áprilisra	7.37—7.38	7.33—7.34
Uj tengeri	5.10—5.11	5.10—5.11

Zárul 5 órák:

Osztrák hitelrészvény	191.75
Magyar hitelrészvény	841.—
Osztrák-magyar államvasutal részvény	94.50
Hazai bank részvény	312.—
Leszámlolobank részvény	535.75
Konvertált jelzálogszámla	136.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 14. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül sulyban — fillérig; közep páronként 340—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül sulyban 129—130 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban 129—130 fillérig; könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 130—133 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogramm felül sulyban — fillérig; közep páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Sertéselészám: Január 11. napján volt készlet 18,732 darab, január 12. napján főlhajtatott — darab, január 12. napján elszállított 1,3 darab, január 13. napjára maradt készletben 18,79 darab.

A hízott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

Oktalan és elitélendő

az az ember, aki betegesnek érzi magát anélkül, hogy állapotán segíteni igyekezne és amikor a legkisebb munka is fáradságosnak tűnik és az ember életkedve fogyni kezd. Ily esetben a gyógycsukamáj-olajból alfoszorsavas mész és nátron hozzáadásával készülő Scott-féle Emulsio egyike a legjobb és legbiztosabb szerekeknek a test és idegrendszer erősítésére, felélesztésére. A Scott-féle Emulsio csakis a legjobb minőségű alkatrészeket tartalmazza, felülmúlhatatlan tápszer, mely gyorsan új kedvet és új életért önt az elpetyhült szervezetbe.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegye.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszertára“
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 34—50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f.
Kapható minden gyógyszertárban.

CSARNOK.

Párisi játékbarlangok.

Irta: Fehér Tamás.

(Véga.)

— Igen uram, — folytatta a felügyelő, — az ön barátja egy játékbarlangba került és előkelő ismerősei úgy a férfiak, mint a nők, azon hivatászerű hamisjátékosok közül valók, akikhez hasonló, természetesen kevésbé előkelők, tizezer él Páris különböző negyedeiben. Párisnak több mint száz engedélyezett játéklubja van, ahol a tulajdonképeni házárdjátékokon kívül mindent lehet játszani, de az emberi játékszenvedély ezzel nem elégszik meg, mert dacára a külön e célra szervezett rendőrszolgálat éberségének, számtalan disztingvált és alsóbbrendű titkos játékbarlang létezik. Ha minden kifosztott az ön példáját követné, úgy könnyen ki lehetne irtani őket, de a léprepszalak többnyire szegénylik a saját könnyelműségüket és vigyázatlanságukat s maguk kéri a fosztogatót a diszkrécióra. Ilyenformán a dolgot agyonhallgatják s ezért a játékbarlangokat a hamisjátékosok nyelvén etouffoir-oknak nevezik. Az ugynevezett Lariazvinzky gróf társasága egyike a legjobban organizált hamisjátékos bandáknak. Mint valami bandita-szövetségnek, vannak tisztjei és közlegényei, férfi- és nőtagjai, akiknek a kiszemelt áldozat fel kell kelteni a játékszenvedélyt. Vannak külön ugynevezett „távirászkai”, akik előre megállapított jelbeszéddel elárulják az áldozat kártyáit. A társaságban hölgyek is vannak, tekintettel arra, hogy néha a „Pigeon” vagy a kifosztandó „galamb” szerelmes természetű; ezeknek azonban nem szabad játszaniuk és a játék kezdetekor színházba küldik őket. A főszemély a charrieur vagy rameneur, akinek fel kell hajszolni a „galamb”-ot, s aki nem vesz részt a játékban, de osztozik a nyereségben. A kövér „galamb” sokkal ritkább madár, mintsem az ember gondolná. Amint a charrieur a Boulevard egén észrevesz egyet, hihetetlen szívóssággal követi és ettől a pillanattól kezdve nem téveszti szem elől. Az idegent, aki rendszerint jól tömött pénztárcával jön Párisba, néha egy egész sereg ilyen charrieur követi, aki nem is sejt, hogy perfid hálót fonnak körülötte. A charrieur kitűnően ismeri a párisi idegenforgalom minden fázisát és otthonos a szállodák éttermeiben, társalgóiban és olvasósobáiban. Az előkelő személyiségek megérkezéséről naponta a hírlapokból vesz tudomást. Gyakran maga is valamelyik előkelő szállodában lakik s az új arcokat és az újonnan érkezett vendégeket neveit jobban ismeri, mint maga a portás. Néha az előre avizált „galamb” preparálására elébe utazik s lehetőleg a vasúti kocsiban igyekszik vele megismerkedni s az áldozat még mielőtt Párisba érkezne, már ki van szolgáltatva a bandának. Különösen óvakodni kell a charrieur-ok azon kategóriájától, akiket a párisi rendőr argot *sangliers* vagy *solitaires*-eknek nevez. Ezeknek

nincs segítőtársuk és a „galamb”-ot dohányzószobájuk magányában koppasztják meg Ezeknél rendszeren a irakkos, fehérkeztyűs, borotvált inas végzi a „távirászk” teendőit s aki időnként likórt tölt az áldozat pohárkájába és meggyújtja szivarját, közben pedig különböző mimikával elárulja urának a „galamb” kártyáit. De ezek csak kisebb összeg erejéig fosztják ki áldozatukat, mert félnek a botránytól. Ilyen esetben a nyert pénzt amúgy is vissza kell adniok az illetőnek, ami különben az ön esetében is meg fog történni, — fordult a felügyelő a doktorhoz.

— Komán? — kiáltott fel a doktor. — A marquise...

— Oh, nem az első eset, hogy látogatásomat kénytelen fogadni.

— Monsieur le commissaire, — szökött a doktor ünnepélyesen, — én nem akarok annak a hölgynek kellemetlenségeket szerezni és inkább lemondok a veszteségről.

— Legyen nyugodt, a dolog udvarias formában fog megtörténni. Ma este pedig ne menjen el a marquisehez és holnap, a délutáni órákban fadjon el újra hivatalomba. Addigra a dolog a legnagyobb megelégedésre el lesz intézve.

Mindketten elbucszunk a felügyelőtől és Brébautnál kitűnő déjeunert fogyasztottunk el. A számla természetesen borsos volt.

— Bah, — mondtam nevetve. — Hirsch Mózes, Lariazvinzky Kázmér gróf, D'Hauterville báró, Gomez y San Donato Albuquerque herceg, Hernandez Ribeiroquidados fogja megfizetni.

És úgy is volt. Midőn másnap a rendőrfelügyelőt felkerestük, a doktor csengő aranyakban visszakapta kétezer frankját.

— Higyjék meg uraim, — mondta a felügyelő, — a coup-ot csak nehezen lehetett végrehajtani. A razziát a legnagyobb elővigyázatla kellett rendeznünk, mert a házban egy kitűnően működő villamos vezeték minden hivatalan vendég érkezését az összes szobákban azonnal éles csengetéssel jelzi. Ügynökeimnek azonban mégis sikerült a dolog. Pont tizenegy órakor, midőn az egész társaság egybegyűlve várta a hírt a „galamb” megérkezését, néhány rendőrgyűnök a legfelső emeletről kötéllel ereszkedett a szalon nyitott ablakáig és a jelenlévő vendégek nagy rémületére egyszerre a szobában termelt, míg én a lépcsőn igyekeztem felfelé. A villamos csengők, mondhatom, kitűnően működtek, de már késő volt: a rendőrgyűnökök jelenléte megakadályozta a társaságot minden óvintézkedés megtételében. Valamennyit ott találtam, a grófit és a marquise-t is. Épen önt várták. De miután a „galamb” késő, unalmas lett a várakozás és addig is un petit bac-ot (baccarat) rendeztek. Utasításomra a kártyákat és a tétet embereim lefoglalták és a játékosokat megvizsgálták. Az eredmény sovány 107 frank volt. Minden játékost kihallgattam s miután így megállapítottam, hogy ezen érdekes személyek mindegyike hamisjátékból él, jegyzéket állítottam össze a veszteségekről, miután mindnyájan azt vallották, hogy vesztek. Tudja, mi volt az eredmény? 824 frank. Mikor a kártyákat megvizsgáltam, tizenhat lappal többet találtam. Mindenki a saját számlájára akart operálni és sa petite portée a saját kártyáit keverte közbe.

— És hogyan sikerült a pénzt visszakapnia?

— A legelőkelőbb formák között, — felelte a felügyelő. — Egyszerűen így szóltam a társasághoz: „Látják gyermekeim, hogy mindenről értesülve vagyunk. Adják tehát szépen elő azt a kétezer frankot, amit tegnap a budapesti „galamb”-tól... — Be sem kellett fejeznem a mondatot. A játékosok ravaszul mosolyogtak. A restitution ou correctionnelle alternatívája közül az első választották. Ime, átadom önnek, amit tegnap minden ellenkezés nélkül visszafizettek. Láthatja, a hamisjátékosok még egymást is megcsalják, de a rendőrséggel szemben becsületesekek.

Megköszönve a felügyelő szolgálatkészségét, megelégedetten hagytuk el a hivatalt.

A déjeuner árát tehát, amint megjósoltam, Lariazvinzky Kázmér gróf fizette meg.

Arad-hegyaljai h. é. motoros vasut.

Menetrend kivonat.

Indul	Aradról	4.35	7.36	10.11*	10.37	1.37	4.36	7.30
Érkezik	Györökre	5.41	8.38	11.17	11.53	2.43	5.43	8.45
„	Pankotára	6.51	9.48	—	12.53	3.50	6.49	—
„	Radnára	6.25	9.22	—	12.27	3.26	6.26	—
Indul	Györökről	4.14	4.16	4.20	4.42*	—	—	—
Érkezik	Aradra	5.20	—	—	5.48	—	—	—
„	Pankotára	—	5.28	—	—	—	—	—
„	Radnára	—	—	5.00	—	—	—	—
Indul	Pankotáról	4.35	7.32	10.35	1.35	4.31	7.32	—
Érkezik	Györökre	5.42	8.39	11.42	2.42	5.38	8.39	—
„	Aradra	6.51	9.46	12.51	3.47	6.48	—	—
„	Radnára	6.25	9.22	12.27	3.26	6.26	—	—
Indul	Radnáról	5.02	7.57	11.01	2.01	5.00	8.00	—
Érkezik	Györökre	5.48	8.37	11.41	2.41	5.40	8.41	—
„	Aradra	6.51	9.46	12.51	3.47	6.48	—	—
„	Pankotára	6.51	9.48	12.53	3.50	6.49	—	—

Csak pénteken és az aradi országos vásárok napjain közeledik.

IDEGENEK ARADON.

Január 14

Központi szálloda. Dr. Ardolán Ezsiás ügyvéd Tenke. — Barbu Romulus bankhivatalnok Tenke. — Hász Géza erdőkezelő Budapest. — Návay Emil birtokos és családja Makó. — Körössy János gazdasz Tenke. — Kreutzer Lipót tanár Kaposvár. — Kollisch Emil kereskedő Budapest. — Balogh Gyula gazda Nagyszében. — Dr. Lovich Ödön polgármester Gyula. — Stern Samu hivatalnok Gurahonc. — Nagy János kereskedő Budapest. — Vadász Endre kereskedő Budapest. — Meisel János hadnagy Fehértemplom. — Schelter Samu kereskedő Temesvár. — Báfo Wimpffen Fülöp hadnagy Grodeck. — Özv. Ginsperger I.-né birtokosné Makó. — Telegdy M. kereskedő Budapest. — Breuer László kereskedő Budapest. — Bienenstock Jakab kereskedő Borosszobos. — Fischer Emil kereskedő Nagyvárad.

Fehér Kereszt szálloda. Pálffy Dániel gyáros Szeged. — Milánovics József gazdálkodó Györgyháza. — Tzutez Frigyes gazdálkodó Györgyháza. — Ifj. Krémer József műépítész Temesvár. — Faragó Emil gazdálkodó Pancsova. — Hoffmann Sándor kereskedő Budapest. — Demeter Miklós gazdálkodó Orosháza. — Lantos Sándor birtokos és neje Sámson. — Nagy Imre hivatalnok és családja Baja. — Somogyi Ferenc kereskedő Baja. — Lóvy Sándor és családja Temesvár. — Huszár Antal utazó Budapest. — Grossz Károly utazó Budapest. — Reif Emil utazó Budapest. — Lengyel Aurél utazó Budapest. — Kohn Albert utazó Budapest. — Mann Jakab utazó Budapest. — Engelman Nándor utazó Budapest. — Stein Erneszt utazó Budapest. — Aczél Sándor utazó Budapest. — Lieberman Mór utazó Budapest. — Singer Géza utazó Budapest. — Aberbach Miksa utazó Budapest. — Huszár Antal utazó Budapest. — Szász Ödön utazó Budapest. — Friedman Sándor utazó Budapest. — Frommer Mór utazó Budapest. — Stern Salamon utazó Nagyvárad. — Veiner Mór utazó Temesvár.

Nemzeti Színház.

B) bérlet.

B) bérlet

Kedden, 1907. évi január hó 15-én:

A tökéletes feleség.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Pinero W. Arthur. Fordították: Sebastyén Károly és Sztáray Margit.

SZEMÉLYEK:

Jesson Filmer Keszler Ede.	Lady Ridgeley Benkőné P.
Jesson Hilary Szendrei M.	Geraladne Zalai Margit.
Maurreward Beregi S.	Nina Novák Irén.
Sir Ridgeley Várnai Jenő.	Derrek Benkő Giz.
Sir Ridgeley Dalli Lajos.	Dilnot Szathmári A.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTER.*

Az Aradi Első Takarékpénztár
által kibocsátandó új részvényekre egész, fel vagy harmad elővételi jogokat vesz és elad Goldschmidt Sándor banküzlete Arad, Minorita palota I. emelet 85

Téli menetrend.

Érvényes 1908. évi október hó 1-től.

Arad-Budapest.										
Állomások	Szv.			Gyv.			Tvsz.			Állomások
	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.		
Arad ... ind.	5:09	8:18	11:25	4:18	4:51	9:12	12:25	12:25	Arad ... érk.	12:25
Szofronya ...	5:33	8:36	11:41	4:36	5:09	9:36	12:39	12:39	Szofronya ...	12:39
Kurtics ...	5:57	9:00	12:05	4:54	5:27	9:54	12:57	12:57	Kurtics ...	12:57
Lökösháza ...	6:21	9:24	12:29	5:12	5:45	10:12	13:15	13:15	Lökösháza ...	13:15
Bánhídi major ...	6:45	9:48	12:53	5:30	6:03	10:30	13:33	13:33	Bánhídi major ...	13:33
Országút ...	7:09	10:12	13:17	5:48	6:21	10:48	13:51	13:51	Országút ...	13:51
Kétegyháza ... érk.	7:33	10:36	13:41	6:06	6:39	11:06	14:09	14:09	Kétegyháza ... ind.	14:09
Kigyós ...	7:57	11:00	14:05	6:24	6:57	11:24	14:27	14:27	Kigyós ...	14:27
Békés-Csaba ... érk.	8:21	11:24	14:29	6:42	7:15	11:42	14:45	14:45	Békés-Csaba ... ind.	14:45
Békés-Földvár ... érk.	8:45	11:48	14:53	7:00	7:33	12:00	15:03	15:03	Békés-Földvár ... ind.	15:03
Mezőberény ...	9:09	12:12	15:17	7:18	7:51	12:18	15:21	15:21	Mezőberény ...	15:21
Gyoma ... érk.	9:33	12:36	15:41	7:36	8:09	12:36	15:39	15:39	Gyoma ... ind.	15:39
Mezőtúr ... érk.	9:57	13:00	16:05	7:54	8:27	12:54	15:57	15:57	Mezőtúr ... ind.	15:57
Pusztá-Tenyé ...	10:21	13:24	16:29	8:12	8:45	13:12	16:15	16:15	Pusztá-Tenyé ...	16:15
Pusztá-Tenyé ...	10:45	13:48	16:53	8:30	9:03	13:30	16:33	16:33	Pusztá-Tenyé ...	16:33
Szajol ...	11:09	14:12	17:17	8:48	9:21	13:48	16:51	16:51	Szajol ...	16:51
Szolnok ... érk.	11:33	14:36	17:41	9:06	9:39	14:06	17:09	17:09	Szolnok ... ind.	17:09
Ujszász ... érk.	11:57	15:00	18:05	9:24	9:57	14:24	17:27	17:27	Ujszász ... ind.	17:27
Tápió-Györgye ...	12:21	15:24	18:29	9:42	10:15	14:42	17:45	17:45	Tápió-Györgye ...	17:45
Tápió-Szele ...	12:45	15:48	18:53	10:00	10:33	15:00	18:03	18:03	Tápió-Szele ...	18:03
Nagy-Káta ...	13:09	16:12	19:17	10:18	10:51	15:18	18:21	18:21	Nagy-Káta ...	18:21
Tápió-Szeles ...	13:33	16:36	19:41	10:36	11:09	15:36	18:39	18:39	Tápió-Szeles ...	18:39
Süly-Sáp ...	13:57	17:00	20:05	10:54	11:27	15:54	18:57	18:57	Süly-Sáp ...	18:57
Mende ...	14:21	17:24	20:29	11:12	11:45	16:12	19:15	19:15	Mende ...	19:15
Gyömrő ...	14:45	17:48	20:53	11:30	12:03	16:30	19:33	19:33	Gyömrő ...	19:33
Maglód ...	15:09	18:12	21:17	11:48	12:21	16:48	19:51	19:51	Maglód ...	19:51
Rákos ...	15:33	18:36	21:41	12:06	12:39	17:06	20:09	20:09	Rákos ...	20:09
Kőbánya fel. p. u. ...	15:57	19:00	22:05	12:24	12:57	17:24	20:27	20:27	Kőbánya fel. p. u. ...	20:27
Budapest k. p. u. ... érk.	16:21	19:24	22:29	12:42	13:15	17:42	20:45	20:45	Budapest k. p. u. ... ind.	20:45

Budapest-Arad.										
Állomások	Szv.			Gyv.			Tvsz.			Állomások
	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.		
Budapest kpu. ... ind.	7:25	8:00	12:20	4:12	4:45	9:12	12:25	12:25	Budapest kpu. ...	12:25
Kőbánya felső p. u. ...	7:49	8:24	12:44	4:30	5:03	9:30	12:49	12:49	Kőbánya felső p. u. ...	12:49
Rákos ...	8:13	8:48	13:08	4:48	5:21	9:48	13:13	13:13	Rákos ...	13:13
Maglód ...	8:37	9:12	13:32	5:06	5:39	10:12	13:37	13:37	Maglód ...	13:37
Gyömrő ...	9:01	9:36	13:56	5:24	5:57	10:36	13:51	13:51	Gyömrő ...	13:51
Mende ...	9:25	10:00	14:20	5:42	6:15	11:00	14:15	14:15	Mende ...	14:15
Süly-Sáp ...	9:49	10:24	14:44	6:00	6:33	11:24	14:39	14:39	Süly-Sáp ...	14:39
Tápió-Szeles ...	10:13	10:48	15:08	6:18	6:51	11:48	14:57	14:57	Tápió-Szeles ...	14:57
Nagy-Káta ...	10:37	11:12	15:32	6:36	7:09	12:12	15:15	15:15	Nagy-Káta ...	15:15
Tápió-Szele ...	11:01	11:36	15:56	6:54	7:27	12:36	15:33	15:33	Tápió-Szele ...	15:33
Tápió-Györgye ...	11:25	12:00	16:20	7:12	7:45	12:56	15:51	15:51	Tápió-Györgye ...	15:51
Ujszász ... érk.	11:49	12:24	16:44	7:30	8:03	13:16	16:09	16:09	Ujszász ... ind.	16:09
Szolnok ... érk.	12:13	12:48	17:08	7:48	8:21	13:36	16:27	16:27	Szolnok ... ind.	16:27
Szajol ... ind.	12:37	13:12	17:32	8:06	8:39	13:56	16:45	16:45	Szajol ...	16:45
Pusztá-Tenyé ...	13:01	13:36	17:56	8:24	8:57	14:16	17:03	17:03	Pusztá-Tenyé ...	17:03
Pusztá-Pó ...	13:25	14:00	18:20	8:42	9:15	14:36	17:21	17:21	Pusztá-Pó ...	17:21
Mezőtúr ... érk.	13:49	14:24	18:44	9:00	9:33	14:56	17:39	17:39	Mezőtúr ... ind.	17:39
Gyoma ... érk.	14:13	14:48	19:08	9:18	9:51	15:16	17:57	17:57	Gyoma ... ind.	17:57
Mezőberény ...	14:37	15:12	19:32	9:36	10:09	15:36	18:15	18:15	Mezőberény ...	18:15
Békés-Földvár ... érk.	15:01	15:36	19:56	9:54	10:27	15:56	18:33	18:33	Békés-Földvár ... ind.	18:33
Békés-Csaba ... érk.	15:25	16:00	20:20	10:12	10:45	16:16	18:51	18:51	Békés-Csaba ... ind.	18:51
Kigyós ... érk.	15:49	16:24	20:44	10:30	11:03	16:36	19:09	19:09	Kigyós ... ind.	19:09
Kétegyháza ... érk.	16:13	16:48	21:08	10:48	11:21	16:56	19:27	19:27	Kétegyháza ... ind.	19:27
Országút ...	16:37	17:12	21:32	11:06	11:39	17:16	19:45	19:45	Országút ...	19:45
Bánhídi major ...	17:01	17:36	21:56	11:24	11:57	17:36	20:03	20:03	Bánhídi major ...	20:03
Lökösháza ...	17:25	18:00	22:20	11:42	12:15	17:56	20:21	20:21	Lökösháza ...	20:21
Kurtics ...	17:49	18:24	22:44	12:00	12:33	18:16	20:39	20:39	Kurtics ...	20:39
Szofronya ...	18:13	18:48	23:08	12:18	12:51	18:36	20:57	20:57	Szofronya ...	20:57
Arad ... érk.	18:37	19:12	23:32	12:36	13:09	18:56	21:15	21:15	Arad ... ind.	21:15

Arad-Tövis.										
Állomások	Szv.			Gyv.			Tvsz.			Állomások
	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.		
Arad ... ind.	10:15	12:22	2:30	4:02	7:12	5:51	6:35	10:50	Tövis ...	10:50
Glogovác ...	10:33	12:44	2:44	4:13	7:24	6:09	6:46	11:01	Glogovác ...	11:01
Mondorlak ...	10:43	12:53	2:53	4:23	7:34	6:19	6:56	11:11	Mondorlak ...	11:11
Györök-Ménas ...	11:10	13:13	3:13	4:35	7:46	6:32	7:06	11:21	Györök-Ménas ...	11:21
Ó-Paulis ...	11:19	13:20	3:20	4:45	7:56	6:41	7:16	11:31	Ó-Paulis ...	11:31
Paulis ...	11:31	13:33	3:33	4:48	8:06	6:50	7:21	11:41	Paulis ...	11:41
Baraczká ...	11:38	13:39	3:39	4:51	8:11	7:00	7:29	11:51	Baraczká ...	11:51
M.-Radna (é. i.) ...	11:50	13:56	3:49	4:59	8:21	7:10	7:34	12:01	M.-Radna (é. i.) ...	12:01
Milova-Odvas ...	12:00	14:06	4:00	5:09	8:31	7:20	7:54	12:11	Milova-Odvas ...	12:11
Konop ...	12:09	14:15	4:09	5:24	8:41	7:30	8:08	12:21	Konop ...	12:21
Borzova ...	12:18	14:24	4:18	5:40	8:51	7:40	8:17	12:31	Borzova ...	12:31
Soborsin ...	12:27	14:33	4:27	6:00	9:01	7:50	8:28	12:41	Soborsin ...	12:41
Zám ...	12:36	14:42	4:36	6:20	9:11	8:00	8:37	12:51	Zám ...	12:51
Mar.-illye ...	12:45	14:51	4:45	6:40	9:21	8:10	8:47	13:01	Mar.-illye ...	13:01
Déva ...	12:54	15:00	4:54	7:00	9:31	8:20	8:57	13:11	Déva ...	13:11
Piski ... (é. i.) ...	13:03	15:09	5:03	7:20	9:41	8:30	9:07	13:21	Piski ... (é. i.) ...	13:21
Szászváros ...	13:12	15:18	5:12	7:40	9:51	8:40	9:17	13:31	Szászváros ...	13:31
Alvincz ... (é. i.) ...	13:21	15:27	5:21	8:00	10:01	8:50	9:27	13:41	Alvincz ... (é. i.) ...	13:41
Gy.-fehért. (é. i.) ...	13:30	15:36	5:30	8:20	10:11	9:00	9:37	13:51	Gy.-fehért. (é. i.) ...	13:51
Tövis ... (é. i.) ...	13:39	15:45	5:39	8:40	10:21	9:10	9:47	14:01	Tövis ... (é. i.) ...	14:01

Tövis-Arad.										
Állomások	Szv.			Gyv.			Tvsz.			Állomások
	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.		
Tövis ind.	10:15	12:22	2:30	4:02	7:12	5:51	6:35	10:50	Arad ...	10:50
Gy.-fehért. (é. i.) ...	10:33	12:44	2:44	4:13	7:24	6:09	6:46	11:01	Gy.-fehért. (é. i.) ...	11:01
Alvincz (é. i.) ...	10:43	12:53	2:53	4:23	7:34	6:19	6:56	11:11	Alvincz (é. i.) ...	11:11
Szászváros ...	11:10	13:13	3:13	4:35	7:46	6:32	7:06	11:21	Szászváros ...	11:21
Piski ... (é. i.) ...	11:19	13:20	3:20	4:45	7:56	6:41	7:16	11:31	Piski ... (é. i.) ...	11:31
Déva ...	11:31	13:33	3:33	4:48	8:06	6:50	7:21	11:41	Déva ...	11:41
M.-illye (i.) ...	11:38	13:39	3:39	4:51	8:11	7:00	7:29	11:51	M.-illye (i.) ...	11:51
Zám ...	11:50	13:56	3:49	4:59	8:21	7:10	7:34	12:01	Zám ...	12:01
Milova-Odvas ...	12:00	14:06	4:00	5:09	8:31	7:20	7:54	12:11	Milova-Odvas ...	12:11
Konop ...	12:09	14:15	4:09	5:24	8:41	7:30	8:08	12:21	Konop ...	12:21
Borzova ...	12:18	14:24	4:18	5:40	8:51	7:40	8:17	12:31	Borzova ...	12:31
Soborsin ...	12:27	14:33	4:27	6:00	9:01	7:50	8:28	12:41	Soborsin ...	12:41
Zám ...	12:36	14:42	4:36	6:20	9:11	8:00	8:37	12:51	Zám ...	12:51
Mar.-illye ...	12:45	14:51	4:45	6:40	9:21	8:10	8:47	13:01	Mar.-illye ...	13:01
Déva ...	12:54	15:00	4:54	7:00	9:31	8:20	8:57	13:11	Déva ...	13:11
Piski ... (é. i.) ...	13:03	15:09	5:03	7:20	9:41	8:30	9:07	13:21	Piski ... (é. i.) ...	13:21
Szászváros ...	13:12	15:18	5:12	7:40	9:51	8:40	9:17	13:31	Szászváros ...	13:31
Alvincz ... (é. i.) ...	13:21	15:27	5:21	8:00	10:01	8:50	9:27	13:41	Alvincz ... (é. i.) ...	13:41
Gy.-fehért. (é. i.) ...	13:30	15:36	5:30	8:20	10:11	9:00	9:37	13:51	Gy.-fehért. (é. i.) ...	13:51
Tövis ... (é. i.) ...	13:39	15:45	5:39	8:40	10:21	9:10	9:47	14:01	Tövis ... (é. i.) ...	14:01

Arad-Temesvár-Józsefváros.										
Állomások	Szv.			Gyv.			Tvsz.			Állomások
	I. III.	I. II.	I. III.	I. II.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.		
Arad ... ind.	6:15	12:17	5:00	7:15	13:17	6:15	12:17	5:0		

30 napig maradnak é-vényben ezen rendkívül mélyen leszállított Occassió áruk.

Csak elsőrendű minőségű áruk olcsó árban!

Rumburgi vászon uri nadrágra	frt 3.85	4.45
Teljes vég királyvászon női fehérneműre, vékony szálú	5.—	5.50
Teljes vég hollandi vászon ágyneműre	5.80	6.65
Cégem különlegessége 50 rőfös rumburgi minden célra alkalmas	7.95	9.—
Teljes vég szintartó Canavász, kitűnő mi- nőség	3.90	4.50 5.50 3.90 6.50
Teljes vég Schiffon, kiűnő minőség	frt 3.90	
" " Schroll, kitűnő minőség	4.85	
" " " jobb minőség	5.25	
" " " egész finom minőség	6.65	
L pedóvászon varrás nélkül 1 szélben	5.94	6.50 7.75
6 személyes cérna damaszt étkezőteríték, abrosz és 6 szalvéta	frt 1.85	2.45
12 személyes cérna damaszt étkező teríték, abrosz és 12 szalvéta	5.—	6.35
6 személyes szebbnél-szebb cérna damaszt kávés-teríték, abrosz és 6 szalvéta	1.35	1.66 2.75
6 darab cérna damaszt óriási törülköző	frt 1.44	
6 " vászon pohártörő 65 kr., lenvászonból	—88	1.25
6 " flanel pohártörő	—48	
Alkalmi vétel rouge paplan most	2.72	
Selyem klott óriási paplan, vattás	3.74	
Flanel takaró gyönyörű mintákban	1.25	1.65 2.25

Uri fehérneműekre.

5 rétü kézelő, színes vagy fehér	frt —24
R. A. 5 rétü uri gallér, darabja	—15
Tartós uri ing, sima, divatos mellel	—98
D. D. Schiffon uri ing, sima, redős vagy piké mellel	1.12
R. R. Schiffon díszes, sima, redős vagy piké mellel	1.32
R. R. Schiffon háló ing	1.13
Tirol körper uri alsó nadrág 37, 52 és 68 krajczár.	
Francia szabásu himzett, gombos uri nadrág 72 kr.	
6 darab kitűnő vászon zsebkendő 49, 65, 78, 95 kr	
Fegyházi kötött uri harisnya most 15, 22, 29 kr.	
Kötött gyapjú uri harisnya most 35, 42, 46 kr.	
Tartós uri esernyő 1 frt 25 kr.	
Mindenki vegyen nyerselyem elegáns esernyő most 1 frt 75.	

Valamint összes raktáron lévő áruk minden
versenyt felülmuló olcsó árban.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Meg nem felelő árúért a pénz visszautadjuk. 2504

Reiner S. Sándor

alkalmi áruháza Szabadság-tér 15.

A nagyforgalom miatt mintákat nem küldhetünk.

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű

Földes-féle
Margit-Cremet,

mely csirtalan, ártalmatlan és rögtön hat.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható
ártalmatlan zser szeplők, máfolatok, bőrtakák, patta-
nások, kitéések s mindennemű bőrből áll. A világ
legelőke 6bb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után
erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 8881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Hölgyek és uraknak igen fontos!

Hajós-féle

Hajregenerator

az ősz haj eredeti színét és ifjúkori szépségét rövid idő
alatt visszaadja. Sem a fejbőrt, sem a fehérneműt nem piszkítja.

Ára 1 kor. 20 fillér.

Hajós-féle

Goldelse

aranyzőkére fest minden haját. Maglepő eredmény.
Teljesen ártalmatlan. A hajbőrt erősíti, a korosképződést meg-
szünteti. Ára egy üve; nek 2 kor.

Hajós-féle

Depilatorium

kitűnő a maga nemében, páratlan szőrvesztő szer.
Kezelése a legogyszerűbb. 5 percz alatt a hajat bármely helyről
eltávolítja. Ára 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a készítőnél:

Hajós Arpád

gyógyszerésztárában

8881

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyesházzal szemben.

Rosenberg József Szabadság-téri bazára

(Pótlal kávéház mellett.)

Értesítem az igen tisztelt vevőközönséget, hogy

Szabadság-téri bazárom alkalmi

tárlata

a mai napon megnyílt.

Áruim jó minőségűek és olcsóságáról mindenki személyesen meggyőződhetik.

Tisztelettel 2709

Rosenberg József.

Mindenféle alkalmi ajándékok nagy választékban.

Egy

a jegyzői teendők, de különösen a kataszteri és adóügyekben jártas — lehetőleg okleveles —

egyén

a világsi jegyzői irodájában azonnal alkalmazást nyerhet.

Fizetése utólagos havi részletekben 1000 korona.

Világos, 1907. január hó 10-én.

Stéger Vendel, Grek Döme,
jegyző. bíró.

Azon urral, ki

ezen lapra figyelmeztetett holnap d. u. 5—6 óra közt találkozhatom a Forray-utca Nádasdy-palotájában levő **Zinner Vilmos** mű órás és ékzerész kirakata előtt.

Férjhez mennék

azon urhoz, a ki arról biztosít, hogy a kiraka gyűrűt **Zinner Vilmos** ékzerésznél veszi meg, ahol jól és olcsón leher vásárolni!

2956

Hálás leszek

azon nemesszívű hölgynek ki, hogy a hivatalból el ne kesek megveszi azon szép és olcsó zsebórá, a melyet **Zinner Vilmos** mű órás Forray-utcai kirakata-ba láttam.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy **Fischer Samu**

pék- és sütőde üzletét

átvettem és saját nevem alatt vezetem. — Minden nap friss fehér sütemény, fehér kenyér, barna és rozskenyér és valódi gracham kenyér, déuáni sütemény és házi kenyér szépen és ízletesen lesz készítve. 2891

Kérem a nagyérdemű közönség becses pártfogását.

Tisztelettel

Leicher Frigyes,
Deák Ferencz-utca 16.

Üzlettársat keresünk!

az Aradon üzemben levő aradi szabadalmazott hornyolt cserép és téglagyárhoz, a gyár megnagyobbításának céljára.

Az üzem tiszta jövedelméről vagy közelebbi felvilágosításokkal b. megkeresés esetén szívesen szolgálunk. 75

Tisztelettel

Baszista és Gábor,
aradi szab. hornyolt cserép és téglagyárosok.
Iroda: Szabadság-tér 9. sz.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses tudomására adni, hogy több oldali felszólításnak engedve

ARADON, Szabadság-tér és Hunyadi-utca sarkán

Műnz-féle házban a II. emeleten egy

női divat termet

nyitottam.

Budapesten a mai kor igényeinek teljesen megfelelő ilyenmü üzletem elegendő garanciát nyújt arra, hogy csakis a legújabb divatu, legjobb kiállítású ruhadarabok kerülnek ki, miért is remélem, hogy a helybeli közönség becses bizalmával megszerencséltem.

Női divat termemben minden elképzelhető női ruhák készíttetnek, és csupán a megrendelések és próbálások egy szakképzett férfi által eszközöltetnek Aradon, míg a ruha budapesti elsőrendü munkásaim által lesz elkészítve.

Még midőn megjegyzem, hogy áruim a lehető legjutányosabbak, maradok magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva.

Kiváló tisztelettel

42

Kocsis Pál.

Hajdu tea

mell- és tüdőbetegeknek számtalan esetben kipróbált szer.

Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, rekedtség, számarhurut, elnyálkásodás, minden mellbaj, a légszó, a tüdő, a gége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, szék-mellúság, asthma stb. ellen.

Ára 50 fillér.

Kapható Aradon,

Földes Kelemen
gyógyszerésznél. 3871

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Leltárunk alkalmából:

Egyes cikkek, melyek a kirakatban poros vagy gyűröttek lettek, de jó és használható állapotban **rendkívüli olcsó árban** árusítjuk.

E leltári árleszállítás csak e hó folyamán tart.

Női fehérnemű egyes darabból!

Maradékok: Barchent, mosó és **különösen finom** 140 széles fekete és színes kelmék, blousok és aljakra használható.

Farsangra:

Báli selyem kelmék.

Báli bati stok.

Báli Costumök.

Báli belépők.

Báli hosszú keztyük.

Báli legyezók.

3811

Rosenblüh H. és Társa.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Városi és megyei telefon 509.

PÉNZ

a legolcsóbban és leggyorsabban
földre és városi házakra **amortisa-
tióra** (tőketörlesztéssel)

Aradon a legrégebb és legismertebb közvetítő iroda

Szücs F. Vilmos

a nagyszabeni földhitelintézet kölcsön-képviselőjénél

ARADON, Karolina-utca 8. sz. (saját ház)

a fiók posta mellett.

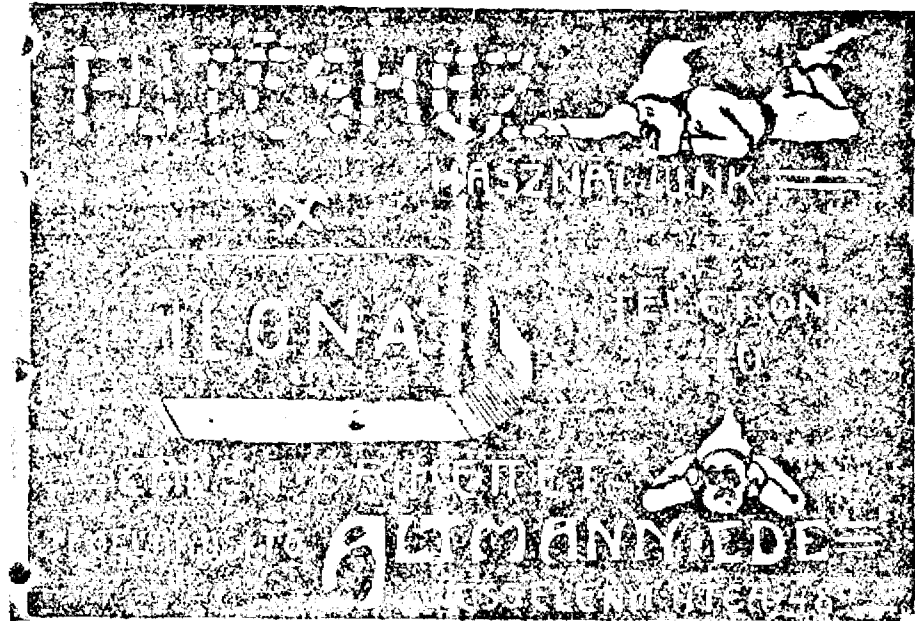
Elvállalok convertálásokat utólagos díj és költség
megtérítés mellett.

„Házak és földek adás-vétel közvetítése.“

Ugyanitt megbízható üzletszerzők
alkalmazást kaphatnak.

3105

Több aradi házat olcsón és előnyös fizetési
módozatok mellett eladok.

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak figyelmét felhívni,
hogy **addig, míg készletem tart** az évi szőlőoltvány-
termésemből kiváló szép, **dus gyökérezetű**

bor és csemege-faju szőlőoltványok
kerülnek eladásra.

A nagy szárazság következtében kimaradt tőkék pótlására
különösen ajánlhatom dus gyökérezetű szőlőoltványaimat, továbbá
gyökeres Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola veszőimet.

Az oltványokkal való sikeres pótlási eljárással t. vevőim-
nek kívánatra szívesen szolgálok.

A fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

3545

Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410.

„Indiai pörkölt kávé keverék“

a legjobb, legzamatosabb, legkiadóbb és mégis a legolcsóbb az összes eddig
hirdetett kávénál, egyedül kapható Aradon

ROTHSTEIN MÓR

fűszer- és csemegekereskedésében

a „Fekete macskához“, Szabadság-tér 3.

Telefon 350.

Az igen tisztelt kávéfogyasztó közönséggel, eddigi nagyra becsült vevőimmal tudatom, hogy ezen csakis
NYUGAT-INDIAI nemes kávéfajokból összeállított keverék általam személyesen hetenként háromszor,
az e célra felállított gőzpörköldén bevált módszer szerint lesz előállítva, miért is azon kérelemmel fordulok
igen tisztelt aradi és környékbeli kávéfogyasztó közönséghez, méltóztassanak egy próbarendeléssel megszeren-
cséltetni, állításomról meggyőződést szerezni. — Az **INDIAI** pörkölt kávé keverék következő eredeti csoma-
golásban kapható: $\frac{1}{8}$ kiló 50 fillér, $\frac{1}{4}$ kiló 1 korona, $\frac{1}{2}$ kiló 2 korona.

Magyar és francia pezsgőborok, valamint legfinomabb bel- és külföldi likőrök, ugy-
szintén legjobb mindennemű fűszerárak nagyraktára

3179

APRÓ HIRDETÉSEK.

AKIKNEK

ismeretség híján

bázastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellérre, kertészre.	kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.
--	---

AKI

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
--	--

AKI

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet,	halászatot, telket, kocsit, lovat.
---	---

AKI

mindezeket vétel vagy bérbevétel céljából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban érteztetve, ha az

"ARADI KÖZLÖNY"
kis hirdetési
rovatát használja.

Gépirónő állást keres.

Cím a kiadóban.

4000 hold prima szántó

parcelláztatik. Bővebbet: Ingatlan Forgalmi Iroda, Arad, Aulich Lajos-utca 6 67

Magános ház!

Egy négy szobás, egy két szobás lakás minden hozzátartozóval, gyümölcsös kerttel, nagy tágas udvarral vagy anélkül bérbeadandó. Bővebbet Belváros, Határ-utca 6. szám. 84

Szőlő!

A muszkai hegyen egy jó fekvésű 7 holdas termő szőlő szép nagy épülettel, uri lakással teljesen berendezve eladó. Cím a kiadóhivatalban. 81

Gazdag

szenvedélyes szerelemre vágyó uriaszony barátságát keresi, szellemes, csinos fiatal ember. — Kör nem határoz. — Sürgősen "Lángoló szerelem 25." postára kérek. 90

Eladó

egy alig használt Schunda-féle pedálos diófa cimbalom. Megtekinthető Ries és Társa, Szabadság-tér 5—6. sz. 92

Vesünk könyvtárakat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban Ingusz I. és Fia könyvkereskedő Arad 235

Sarok-üzlethelyiség

melyben eddig szatócsüzlet volt, alkalmas lakás-al, kiadó. Bővebbet Aranykőz-utca 20. sz.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Több száz

rongált dobozu levélpapírt minden elfogadható áron árusítok. Veszek könyvtárakat. — Kerpel Izsák könyvkereskedő. 2685

303—1096. kh.

Hirdetmény.

1906. évi november hó 25-én 85075/VII. A—2. alatt kiadott M. kir. földmivelésügyi miniszter körrendelete alapján meghagyom a gyümölcs tenyésztőknek és kert tulajdonosoknak, hogy a mező- és kertgazdaságban nagyobb, károkat okozó rovarok ellen való védekezés céljából a téli hernyófészkeket és lepketojásokat, valamint a vértetű- és darázs-fészkeket szigorúan irtják ki. Ezen rovarok irtása már most megkezdendő és addig folytatandó, míg teljesen ki nem pusztulnak. Legnagyobb gond fordítandó a hernyó és vértetű irtására.

Figyelmeztetem továbbá az érdekelt tulajdonosokat, hogy a ki a fennebb elősorolt irtásokat a folyó évi március hó utolsó napjáig elmulasztja, az irtás nem csak költségére hatóságilag lesz elrendelve, hanem az 1844. évi XII. t.-c. 95. §. k. pontja alapján 5 nap elzárásra átváltoztatható 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethetők.

Arad, 1907. évi január hó 8-án.

Saciót Domokos,
főkapitány.

583—1907.

Hirdetmény.

Az aradi m. kir. pénzügyi igazgatóság 72350. és 77592—1906. számú határozataival megállapított és az 1905. és 1906. évekre kirótt egyenes adók után esedékes 50% országos betegápolási pótdótot feltüntető lajstromokat folyó év január hó 15-től kezdődő 8 nap közzszemlére az adóügyi osztály 1. számú termében azzal tesszük ki, hogy az ellen netaláni felszólamlások a közzszemlére kitétel napjától számított 15 napon belül a pénzügyi igazgatósághoz nyújtandók be.

Egyidejűleg felhívjuk az adót fizető közönséget, hogy a mennyiben eddig meg nem történt volna az országos betegápolási pótdótnak könyvecskéjökben való előíratását az adóügyi osztálynál 8 nap alatt eszközöljék.

Arad, 1907. évi január hó 12.

A városi tanács.

Uj házbán!

Flórián-utca 6c. alatt

kiadó az emeleten egy alkovoos lakás butorozva, esetleg üresen, légszecsillárokkal ellátva. Kiadó a földszinten egy 4 szobás lakás előszobával és mellékhelyiségeivel. Bővebbet:

Brunner Bélánál

Szabadság-tér 20. 3204

Most jelent meg!
A BORZALOM
ORSZÁGA.

Kalandozás orosz földön, személyes tapasztalatok után

irta: TÁBORI KORNÉL.

Kapható: a szerzőnél, a „Pesti Napló” szerkesztőségében. Budapest.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a törvényesen védett

„TRIAS”

mely 2—3 nap alatt felelősség mellett a legelbonyolultabb bugycsőfolyást megszünteti. Ár: férfiaknak K 1.80, nőknek K 2.50.

Kö-zvény, Csz, Rheuma. fő- és fogfájás ellen a

PAPP-léle

„MENTHOLIN”

biztos hatású gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Főntieket titoktartás mellett küldi:

PAPP L.

gyógyszertára Tiszaszentimrén.

Főraktár Aradon: 3237

Földes Klemen gyógytárában.

KOSSUTH-utca
67. sz.

CZERNÓCZKY MIHÁLY

cipész-mester üzemében

a legjobb anyagból készült férfi, női és gyermek cipők nagy választéka. — Megrendeléseknél színes bőrök nagy választéka.

Saját készítés!

709 Olcsó ár!

Pontos kiszolgálás!

Tégla,
Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

kőrömcence téglagyárában 15

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

A motoros vasút megálló helye.

Városi telefon 206. — Gyári telefon 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. irodámban, vagy Maros-utcai lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen házhoz szállítom. — A gyárba saját új mű utam vezet.

Nagy raktár saját gyártmányu horonyolt és kupola cserepekben, flaster-, kút- és facon-téglaikban.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

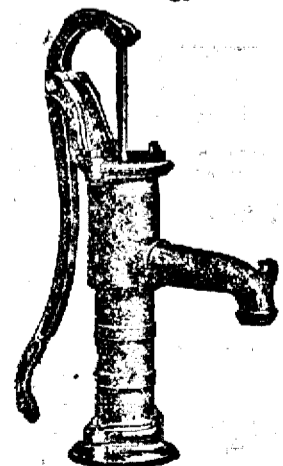
Borszivattyuk

a hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, néjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbítottatnak, azáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem rombtatja, a gépezet jó működésért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tűzi fecskendők

golyó szelepekkel. Köszögeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használata nélkül sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beült gummirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönlig Otto

m. királyi szabadalmazott tűzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.